

บทที่ 1

หลักกฎหมายเกี่ยวกับการช่วยอุดหนุนและการเก็บภาษีคอบดัด
ในกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

1. หลักกฎหมายในการช่วยอุดหนุน และการเก็บภาษีคอบดัดในข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากร และการค้า

ในข้อตกลงแกตต์นั้นได้มีการบัญญัติหลักกฎหมายเกี่ยวกับการช่วยอุดหนุน (Subsidy) และการเก็บภาษีคอบดัด (Countervailing duties) อยู่สองมาตราคือ มาตรา 6 และ 16 โดยมาตรา 6 ของแกตต์ได้ระบุถึงลักษณะการช่วยอุดหนุนการแข่งขันในการค้า 2 ประเภทคือ การป้องกันการทุ่มตลาด และการใช้ภาษีคอบดัด (Countervailing Duties)⁽¹⁾ เมื่อในมาตรา 6 ของแกตต์นี้ได้บัญญัติถึงเรื่องการทุ่มตลาด (Dumping) รวมอยู่ด้วยกันกับเรื่องการช่วยอุดหนุน (Subsidy) ซึ่งทั้งสองเรื่องนี้ก็มีส่วนคล้ายคลึงกัน เพราะเป็นการวางกฎเกณฑ์เกี่ยวกับนโยบายการส่งออก จึงทำให้เกิดความสงสัยว่าหลักกฎหมายทั้งสองนี้ บัญญัติไว้ซ้ำซ้อนกัน

แต่โดยที่จริงแล้ว กฎเกณฑ์ที่วางไว้เกี่ยวกับการทุ่มตลาดนั้นบัญญัติไว้เพื่อใช้สำหรับการทุ่มตลาด (Dumping) ซึ่งน่าจะจำเป็นต้องมีการช่วยอุดหนุน (Subsidy) จากรัฐผู้ส่งออกแต่อย่างใด กล่าวคือผู้ที่กระทำการทุ่มตลาดนั้นคือ ห้างหุ้นส่วน บริษัทของเอกชน ซึ่งต้องการจะแทรกเข้ามามีตลาดต่างประเทศ โดยการเพิ่มราคาสำหรับผู้บริโภคภายในประเทศ เพื่อให้ได้กำไรเพียงพอที่จะลดราคาสินค้าส่งออกให้ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น แต่สำหรับการช่วยอุดหนุนนั้น กระบวนการเหมือนกับการทุ่มตลาด เพียงแต่ว่าผู้ดำเนินการนั้นคือรัฐมิใช่เอกชน⁽²⁾ แต่

(1) สุรเกียรติ์ เสถียรไทย "เอกสารประกอบคำบรรยาย วิชากฎหมายและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ" ชั้นปริญญาโท คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2528, หน้า 37

(2) สุธาบัติ สัตตบุศย์ กฎหมายเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์รุ่งอรุณ, 2528, หน้า 77-78, อ้างจาก GOLDMAN Berthold "Les conflits de lois en matiere d'arbitrage international de droit prive" R.C.A.D.I., 1963, P. 272

ข้อแตกต่างดังกล่าวในบางกรณีนี้อาจไม่ชัดเจน (3) ส่วนในมาตรา 16 ของภาคนี้ นั้น ได้บัญญัติถึง เรื่องการช่วยเหลือ (Subsidy) ไว้โดยเฉพาะ ในมาตรานี้ ได้แบ่งการช่วยเหลือออกเป็น สองส่วนด้วยกัน คือ ส่วน ก. การช่วยเหลือโดยทั่วไป (Section A - Subsidies in General) และส่วน ข. บทบัญญัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับการช่วยเหลือการส่งออก (Section B - Additional Provisions on Export Subsidies) ในเรื่องของการช่วยเหลือ ตาม ข้อตกลงของภาคทั้งสองมาตรานี้ก็ยังมีข้อกฎหมายที่สำคัญ ๆ อีกหลายประการที่ควรพิจารณาคำนี้คือ

1.1 ความหมายของ "การช่วยเหลือ" ในข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า*

ข้อสังเกตที่สำคัญ คือ การช่วยเหลือนั้นโดยตัวของตัวเองไม่ก่อให้เกิดข้อ ยกเว้นในกรณีที่ข้อนี้จะครบถ้วน แต่ต้องมีการช่วยเหลือและความเสียหาย หรือทวงเหนี่ยวการ ก่อตั้งอุตสาหกรรมภายใน ซึ่งเป็นองค์ประกอบทั้ง 2 ประการที่ต้องมี จึงจะหาให้ประเทศภาคีที่ นำเข้าสินค้าใช้มาตรการตอบโต้ได้** แต่ทั้งในมาตรา 6 และ 16 ของภาคนี้ก็มิได้กำหนด ความหมายของคำว่า "การช่วยเหลือ" ไว้อย่างแน่ชัด เนื่องจากความหมายของคำ ๆ นี้กว้าง ขวางมาก (4) แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่า หลักกฎหมายของข้อตกลงภาคีจะมีได้ให้คำนิยามความ หมายของคำ ๆ นี้ไว้ ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด เช่น ความหมายของคำ ๆ นี้มีขอบเขตที่ กว้างขวางมากเกินกว่าที่จะให้คำจำกัดความได้ หรืออาจเป็นเพราะหากให้คำจำกัดความของ คำ ๆ นี้แล้วจะเป็นการผูกมัดจำกัดการขยายความในภายหลังก็ตาม แต่หากจะมีการจำกัดขอบ เขตของคำ ๆ นี้ไว้ซึ่งหากจะให้นิยามความหมายของคำ ๆ นี้ก็คงจะได้โดยใช้วิธีตีความในมาตรา 16 ส่วน ก. อนุมาตรา 1 (Article XVI Section A, 1) ก็คงพอสรุปความหมายของ การช่วยเหลือ (Subsidy) ได้ว่า เป็นการสนับสนุนทั้งด้าน รายได้ และราคาเพื่อเพิ่มปริมาณการ

(3) สุรเกียรติ์ เสถียรไทย "เอกสารประกอบคำบรรยาย วิชากฎหมายและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ" หน้า 37

* การอธิบายความหมาย ของการช่วยเหลือ (The Definition of Subsidy) ก็เหมือนกับว่าขณะนี้กำลังจะอธิบายว่า อะไรคือการช่วยเหลือ? (What is Subsidy?)

** ส่วนนี้ได้อาศัยแนวความคิดจาก ดร. สุรเกียรติ์ เสถียรไทย ที่ได้อธิบาย ไว้ใน "เอกสารประกอบคำบรรยาย วิชากฎหมายและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ" หน้า 38

(4) JOHN H. JACKSON, WORLD TRADE AND THE LAW OF GATT, Indianapolis, The Bobbs Merrill Co, 1969, P. 384

ส่งออก หรือลดการนำเข้า ซึ่งสินค้านั้นไม่ว่าจะได้กระทำโดยตรง หรือโดยอ้อมก็ตาม(5) และ
 ในจุดนี้ "กัญญา ทิรัณย์วัฒน์พงศ์ และ พศกาล มหาพัฒน์ภรณ์ ให้ความสำคัญของการอุดหนุน
 ไว้ดังนี้คือ การอุดหนุน หมายถึง การที่รัฐเข้าค้ำจุนรายได้ หรือราคามว่าด้วยวิธีการใด ๆ
 อันมีผลโดยตรง หรือโดยอ้อมอันที่จะเพิ่มการส่งออกหรือลดการนำเข้าสินค้าใด ๆ และทำให้
 ประเทศสมาชิกนั้นได้ผลประโยชน์มากกว่าที่จะพึงได้ โดยยุติธรรมในส่วนการค้าส่งออกของโลก
 ในสินค้าชนิดนั้น"(6)

แต่อย่างไรก็ตามในปี 2503 (1960) นั้น คณะทำงานของแกตต์ (GATT working party) ได้ทำการพิจารณาแล้วก็ได้ทำรายงานเสนอความเห็น ว่า มาตรการที่ถือว่าเป็นการ
 ช่วยอุดหนุนนั้น พอสรุปได้ 8 ประการดังนี้คือ

- 1) การที่รัฐบาลดำเนินโครงการกับเงินตราต่างประเทศ* (Currency retention schemes) หรือมาตรการอื่นที่คล้ายคลึงกันซึ่งให้ผลตอบแทนเป็นพิเศษแก่การส่งออก
- 2) การช่วยอุดหนุนโดยตรงแก่พ่อค้าผู้ส่งออกซึ่งดำเนินการโดยรัฐบาล
- 3) การคืนภาษีโดยตรงหรือการคืนค่าธรรมเนียมบริการส่งคมซึ่ง เกี่ยวกับการส่งออก
 ออกแก่โรงงานอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบการค้า
- 4) การยกเว้นค่าธรรมเนียม หรือการยกเว้นภาษีเมื่อมีการส่งออกสินค้า อันมี
 เกี่ยวข้องกับค่าธรรมเนียมนำเข้า หรือภาษีทางอ้อม ซึ่ง เก็บจากขั้นใดขั้นหนึ่งหรือหลายขั้นในสินค้า
 ชนิดเดียวกัน ถ้าหากสินค้านั้นได้ขายเพื่อบริโภคนภายใน, หรือการชำระเงินในจำนวนที่เกินกว่า
 จำนวนที่ถูกกำหนดไว้ ณขั้นใดขั้นหนึ่งหรือหลายขั้น ในรูปแบบของภาษีทางอ้อม หรือในรูปแบบของ
 ค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวกับการนำเข้าในสินค้าเหล่านี้, หรือจากทั้งสองรูปแบบ
- 5) การกำหนดราคาสินค้าที่ต่ำกว่าราคาตลาดโลก ในกรณีที่รัฐบาลหรือหน่วยงาน
 ของรัฐบาลให้ความช่วยเหลือในการนำเข้าวัตถุดิบเพื่อประโยชน์แก่ธุรกิจการส่งออกที่มีใช่ เป็น
 ธุรกิจในความหมายของธุรกิจภายในประเทศ
- 6) การกำหนดค่าธรรมเนียม เพื่อการส่งออก (Premiums) ในอัตราซึ่งเห็นได้
 ชัดว่าไม่เพียงพอที่จะครอบคลุมถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในระยะยาว และค่าเช่าจ่ายต่าง ๆ ที่รัฐบาล
 ต้องเสียไปในการให้หลักประกันเพื่อการส่งออก

* เป็นการเก็บเงินตราต่างประเทศไว้เพื่อคุ้มครองการชำระหนี้กับต่างประเทศ โดย
 จะไม่ยอมมาให้เหลือจำนวนน้อยกว่าที่รัฐบาลกำหนดไว้

(5) ถ้อยคำในคำพิพากษาอังกฤษ คือ "If any contracting party grants or maintains any subsidy, including any form of income or price support, which operates directly or indirectly to increase exports of any product from, or to reduce imports of any products into, its territory, ..."

(6) กัญญา ทิรัณย์วัฒน์พงศ์ และ พศกาล มหาพัฒน์ภรณ์ "FARM ACT 1985: ข้อคิด
 ข้อต่อผู้ของโทษ" วารสารกฎหมาย ปีที่ 10 ฉบับที่ 3, 2529, หน้า 150

- 7) การให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกโดยรัฐบาล หรือโดยสถาบันซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลในอัตราที่ต่ำกว่าอัตราที่ได้จ่ายมาเพื่อประโยชน์ในการได้มาซึ่งกองทุน
- 8) รัฐบาลได้เข้าแบกรับภาระทั้งหมดหรือบางส่วน ในต้นทุน เพื่อให้ผู้ส่งออกได้รับสินเชื่อนั้น<7>

(7) JOHN H. JACKSON, WORLD TRADE AND THE LAW OF GATT, P. 384-385 และภาษาอังกฤษมีข้อความดังนี้

- (a) Currency retention schemes or any similar practices which involve a bonus on exports or re-exports;
- (b) The provision by governments of direct subsidies to exporters;
- (c) The remission, calculated in relation to exports, of direct taxes or social welfare charges on industrial or commercial enterprises;
- (d) The exemption, in respect of exported goods, of charges or taxes, other than charges in connection with importation or indirect taxes levied at one or several stages on the same goods if sold for internal consumption; or the payment, in respect of exported goods, of amounts exceeding those effectively levied at one or several stages on these goods in the form of indirect taxes or of charges in connection with importation or in both forms;
- (e) In respect of deliveries by governments or governmental agencies of imported raw materials for export business on different terms than for domestic business, the charging of prices below world prices;
- (f) In respect of government export credit guarantees, the charging of premiums at rates which are manifestly inadequate to cover the long-term operating costs and losses of the credit insurance institutions;
- (g) The grant by governments (or special institutions controlled by governments) of export credits at rates below those which they have to pay in order to obtain the funds so employed;
- (h) The government bearing all or part of the costs incurred by exporters in obtaining credit

ก. วิธีการให้การช่วยเหลือ 2 ลักษณะคือ

1. การให้การช่วยเหลือโดยตรง (Direct Subsidy) การให้การสนับสนุนโดยวิธีนี้เป็นกรณีที่เห็นได้ชัดว่ามีการอุดหนุน^(๘) เช่น การให้เงินช่วยเหลือโดยรัฐบาล ฯลฯ ซึ่งเคยปกติแล้ววิธีการให้การช่วยเหลือโดยตรงเช่นนี้ ปัจจุบันมักต้องมีประเทศด้อยพัฒนาเหตุผลเพราะจะถูกเก็บภาษีคอบอร์ด์ (Countervailing Duties) ได้ง่าย เนื่องจากเห็นได้ชัดเจนว่า สินค้านั้นได้รับการช่วยเหลือในรูปแบบใด

2. การให้การช่วยเหลือโดยอ้อม (Indirect Subsidy) การให้การสนับสนุนโดยทางอ้อมนี้จะต้องใช้ในการพิจารณาอย่างระมัดระวังว่า จะเป็นการให้การสนับสนุนหรือไม่^(๙) คือเป็นการช่วยเหลือที่มองไม่เห็นได้ชัดแจ้ง ดังนั้นวิธีการนี้จึงเป็นที่นิยมของประเทศต่าง ๆ ในการให้การช่วยเหลือของรัฐบาลที่จะให้กับสินค้าที่ส่งออก เพราะการจะอ้างเก็บภาษีคอบอร์ด์ก็ทำได้ยาก เนื่องจากไม่แน่ชัดว่าวิธีการที่ใช้นั้นจะเป็นการช่วยเหลือหรือไม่ เช่น การลดภาษี หรือ การคืนภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บ ฯลฯ แต่ถ้าพิจารณาถึงผลของการกระทำแล้ว มีผลต่อการลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลงก็เท่ากับว่าเป็นการให้การสนับสนุน^(๑๐)

ข. หลักกฎหมายของข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า มาตรา 16

ตามหลักกฎหมายของข้อตกลงแกดด์นั้น มาตราที่เป็นบทบัญญัติโดยตรงในเรื่องของการช่วยเหลือ (Subsidy) ก็คือ มาตรา 16 ซึ่งตามมาตรานี้ก็ได้มีการวางกฎเกณฑ์ควบคุมนโยบายในการให้การช่วยเหลือของประเทศภาคีสมาชิกอยู่ 2 ลักษณะคือ

(8) กัญญา หิรัญวัฒน์พงศ์ และ ไทศาล มหาพิชัยภรณ์ "FARM ACT 1985: ข้อคิดข้อต่อสู้ของไทย", หน้า 151

(9) เรื่องเดิม หน้าเดิม

(10) เรื่องเดิม หน้า 151-152

1. การช่วยอุดหนุนโดยทั่วไป (Subsidies in General)* ตามมาตรา 16 อนุมาตรา 1 นั้น ถือว่า "ประเทศภาคีจะเข้ามาตรการในการช่วยอุดหนุน รวมทั้งการสนับสนุนทางด้านการขายได้และราคาเพื่อเพิ่มปริมาณการส่งออก หรือลดการนำเข้าซึ่งสินค้านั้นนับว่าจะโดยทางตรง หรือทางอ้อมก็ตาม ประเทศภาคีที่เข้ามาตรการดังกล่าวจะต้องแจ้งให้ที่ประชุมประเทศภาคี (CONTRACTING PARTIES)** ทราบเป็นลายลักษณ์อักษรถึงความจำเป็นที่จะต้องให้การช่วยอุดหนุนสินค้าดังกล่าวและผลอันอาจเกิดขึ้นจากการเข้ามาตรการการช่วยอุดหนุนนั้น และถ้าการให้การช่วยอุดหนุนดังกล่าว ก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประเทศภาคีอื่น ประเทศภาคีที่เข้ามาตรการ การช่วยอุดหนุนนั้นจะต้องยินยอมให้มีการเจรจาตกลงกับประเทศภาคีที่ได้รับผลเสียหาย หากได้รับการร้องขอ หรือเจรจาตกลงกับที่ประชุมประเทศภาคี เพื่อที่จะหาช่องทางจำกัดขอบเขตการช่วยอุดหนุนดังกล่าว"***

เมื่อบทบัญญัติในมาตรา 16 มีข้อความดังกล่าวจึงหมายความว่า การช่วยอุดหนุนภายใน (Domestic Subsidies) นั้น ประเทศภาคีภาคีสามารถทำได้แต่จะต้องแจ้งเลขานุการภาคี เพื่อแจ้งให้ประเทศภาคีภาคีทราบ* การแจ้งนี้จะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมทั้งแจ้งให้ทราบถึงความจำเป็นที่จะต้องให้การช่วยอุดหนุนที่ประเทศนั้นทำอยู่ด้วย และถ้าหากมาตรการที่ช่วยอุดหนุนดังกล่าวก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรง ต่อประเทศภาคีอื่น ประเทศที่เข้ามาตรการการช่วยอุดหนุนนั้น จะต้องยินยอมให้มีการเจรจาตกลงกับประเทศภาคีที่ได้รับผลเสียหาย เพื่อหาช่องทางในการจำกัดขอบเขตของการช่วยอุดหนุนดังกล่าว ส่วนเรื่องของ "ผลเสียหาย" นั้น ในบทบัญญัติของข้อตกลงภาคีไม่ได้บัญญัติไว้ แต่ได้มีบทบัญญัติในเรื่องของ "การกำหนดความเสียหาย" (Determination of Injury) อยู่ในข้อตกลงว่า

* คำ ๆ นี้ เป็นคำย่อในฉบับไทยตรง แต่หากจะแปลความหมายคำ ๆ นี้ให้ได้รับความที่แน่ชัดแล้วก็คือ "การช่วยอุดหนุนภายในประเทศ" (Domestic Subsidies)

** ในตัวบทบัญญัติของภาคีเอง จะมีกล่าวถึงประเทศภาคีที่เขียนด้วยตัวเล็ก และที่เขียนด้วยอักษรตัวใหญ่หมด การที่เขียนด้วยตัวใหญ่หมดนี้เองหมายถึง ข้อวินิจฉัยที่มีผลผูกพัน เพราะเป็นการพิจารณาตัดสินโดยประเทศภาคีภาคีทั้งหมด และตัดสินรวมกัน (รายละเอียดนี้ดูได้ใน ดร. สุรเกียรติ์ เสถียรไทย "เอกสารประกอบคำบรรยาย วิชากฎหมาย และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ" หน้า 8)

*** ข้อความที่แปลนี้เป็นการแปลเอง ข้อความเดิมใน Article XVI 1 อนุภาคผนวก

x การทำงานของภาคีนี้ดูรายละเอียดได้ใน (พิชัยศักดิ์ ทรยางกูร "GATT" วารสารกฎหมาย, ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน, 2517, หน้า 248-249)

ด้วยการช่วยอุดหนุน (Subsidies Code) มาตรา 6 อนุมาตรา 1 ที่บัญญัติไว้ว่า การกำหนดความเสียหายตามความในมาตรา 6 ของข้อตกลงแนกค่านั้น ต้องพิจารณา ดังนี้ คือ

1. ปริมาณสินค้านำเข้า ซึ่งได้รับการช่วยอุดหนุน และผลกระทบต่อราคา สินค้าประเภทเดียวกัน* ภายในประเทศผู้นำเข้า
2. ผลกระทบต่อผู้ผลิตสินค้าประเภทเดียวกันภายในประเทศผู้นำเข้า

2. การช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออก (Export Subsidies) ตามมาตรา 16 อนุมาตรา 2, 3 และ 4 นั้น ได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออกโดยตรง กล่าวคือ ตามมาตรา 16 อนุมาตรา 2 ได้บัญญัติไว้ว่า "ประเทศภาคีตระหนักดีว่าการช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออกอาจก่อให้เกิดผลเสียหายต่อผลประโยชน์ทางการค้า ทั้งด้านการส่งออกและการนำเข้าของประเทศภาคีอื่น และอาจทำให้ไม่สามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของข้อตกลงนี้"*** และในอนุมาตรา 3 ได้บัญญัติไว้ว่า "ดังนั้นประเทศภาคีจึงควรหลีกเลี่ยงการช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออกแก่สินค้าขึ้นรูป หากการช่วยอุดหนุนดังกล่าวทำให้ประเทศภาคีนั้นได้รับส่วนแบ่งทางการค้าจากการส่งออกของโรคเพิ่มขึ้นกว่าเดิมอย่างไม่เป็นธรรม ทั้งนี้โดยคำนึงถึงส่วนแบ่งทางการค้าที่ประเทศภาคีนั้นได้รับในระยะก่อน ๆ และปัจจัยพิเศษอื่น ๆ ที่จะส่งผลต่อการค้าสินค้านั้น"**** ส่วนในอนุมาตรา 4 ได้บัญญัติไว้ว่า "นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2501 หรือโดยเร็วที่สุดหลังจากวันที่ดังกล่าวข้างต้นนี้ ประเทศภาคีจะต้องยุติการให้การช่วยอุดหนุนสินค้าเพื่อการส่งออก ยกเว้นการให้การช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออกแก่สินค้าขึ้นรูป ซึ่งมีผลต่อการขายสินค้าส่งออกนั้นในราคาที่สูงกว่าราคาสินค้าคล้ายคลึงกันที่ผู้บริโภคนำเข้าในประเทศจะต้องจ่าย ตั้งแต่บัดนี้จนกระทั่งถึงวันที่ 1 ธันวาคม 2500 ประเทศภาคีจะต้องไม่ขยายขอบเขตการให้การช่วยอุดหนุนดังกล่าวเกินกว่าที่มีอยู่แล้วในวันที่ 1 มกราคม 2498 ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนรูปแบบใหม่ หรือขยายการให้เงินอุดหนุนจากที่มีอยู่เดิม"*

* คำว่า "สินค้าประเภทเดียวกัน" นั้น หมายความว่า สินค้าที่เหมือนกัน เช่น ความคล้ายคลึงกันในเรื่องต่าง ๆ ของตัวสินค้านั้น หรือมีชนิดนั้น อาจเป็นสินค้าอื่น ซึ่งแม้จะไม่ได้เหมือนกันในทุกแง่มุม แต่ก็ต้องมีลักษณะใกล้เคียงสินค้าที่อยู่ภายใต้การพิจารณาว่าได้รับการช่วยอุดหนุน

** ข้อความที่แปลนี้เป็นการแปลเอง ข้อความเดิมใน Article XVI 2 คู่มือภาคผนวก

*** ข้อความที่แปลนี้เป็นการแปลเอง ข้อความเดิมใน Article XVI 3 คู่มือภาคผนวก

x ข้อความที่แปลนี้เป็นการแปลเอง ข้อความเดิมใน Article XVI 4 คู่มือภาคผนวก

จากบทบัญญัติในมาตรา 16 ทั้ง 3 อนุมาตราที่กล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นวัตถุประสงค์ของข้อตกลงแกตต์ ในส่วนของการช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออกได้ดังนี้ คือ แม้ว่าประเทศภาคีแกตต์จะเห็นว่า การช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออกนี้อาจก่อให้เกิดผลเสียหายต่อประโยชน์ทางด้านการค้า และอาจทำให้ไม่สามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของข้อตกลงแกตต์ก็ตาม แต่ก็อนุญาตให้ประเทศภาคีให้การช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออกแก่สินค้าขั้นปฐมได้ ถ้าการช่วยอุดหนุนดังกล่าวนั้น ไม่ทำให้ประเทศภาคีนั้นได้รับส่วนแบ่งการส่งออกในตลาดโลกของสินค้านั้นสูงขึ้นกว่าระดับส่วนแบ่งในอดีต สิ่งที่น่าพิจารณานี้ก็คือ ภาคผนวกของข้อตกลงแกตต์ โดยภาคผนวกของข้อตกลงแกตต์นี้ก็คือว่าเป็นที่มาของกฎหมายแกตต์ในอันดับแรก (Primary Sources)⁽¹¹⁾ วัตถุประสงค์อธิบายความหมายของคำว่า "สินค้าขั้นปฐม" (Primary Product) หมายถึง สินค้าจากฟาร์ม จากป่าไม้ หรือจากการประมง หรือแร่ธาตุต่าง ๆ ในลักษณะธรรมชาติ หรือได้ผ่านการแปรรูปตามปกติเพื่อสะดวกทางการตลาดในปริมาณมาก ๆ ในการค้าระหว่างประเทศ และในข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุน (Subsidies Code) ก็ได้มีบทบัญญัติเพิ่มเติม อธิบายความหมายของถ้อยคำในบทบัญญัติข้อตกลงแกตต์ มาตรา 16 อนุมาตรา 3 ในมาตรา 10 อนุมาตรา 2 ของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ตามความหมายในมาตรา 16 อนุมาตรา 3 ของข้อตกลงแกตต์ และอนุมาตรา 1 ข้างต้น (ก) "ส่วนแบ่งในการส่งออกของโลกมากเกินความเป็นธรรม" จะรวมถึง กรณีที่ผลกระทบจากการให้การช่วยอุดหนุนการส่งออกของประเทศภาคีหนึ่ง ทำให้สามารถแบ่งส่วนแบ่งการตลาดของสินค้าส่งออกของประเทศภาคีอื่น ทั้งนี้โดยต้องคำนึงถึงพัฒนาการในตลาดโลก (ข) สำหรับตลาดใหม่ การกำหนดส่วนแบ่งที่เป็นธรรมในการส่งออก จะต้องพิจารณาถึงรูปแบบเดิมของอุปทานของผลิตภัณฑ์ ที่เกี่ยวข้องกับตลาดโลก ภูมิภาค หรือประเทศที่เป็นตลาดใหม่ (ค) "ระยะเวลาอันหลังไปพอสมควร" ที่จะใช้เพื่อคำนวณส่วนแบ่งการตลาดนั้น โดยปกติจะใช้ระยะเวลา 3 ปีล่าสุดตามปีปฏิทิน ซึ่งสถานการณ์ตลาดอยู่ในภาวะปกติ* เมื่อทราบเช่นนี้แล้ว จะเห็นว่าตามข้อตกลงแกตต์นั้น การให้การช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออก ข้อตกลงแกตต์อนุญาตให้ประเทศภาคีใช้ได้ เฉพาะกับสินค้าขั้นปฐมเท่านั้น ส่วนสินค้าอื่นที่นำเข้าสินค้าขั้นปฐม (สินค้าอุตสาหกรรม) จะให้การช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออกไม่ได้

(11) สุรเกียรติ์ เสถียรไทย "เอกสารประกอบคำบรรยายวิชากฎหมาย และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ" หน้า 6-7

* ข้อความที่เขียนนี้เป็นการแปลเอง ข้อความเดิมใน Article 10 อนุมาตรา 2 ฐานภาคผนวก

1.2 ความหมายของการเก็บภาษีคอบด์ในข้อตกลงทั่วไป ว่าด้วยภาษีศุลกากร และการค้า

ในกฎหมายข้อตกลงแอกต์ มาตรา 6 อนุมาตรา 3 ได้มีคำนิยามความหมายของคำว่า "ภาษีคอบด์" (Countervailing Duty) หมายถึง ภาษีพิเศษที่เรียกเก็บจากสินค้าเข้าเพื่อเป็นการชดเชยเงินสนับสนุน (bounty) หรือ การช่วยอุดหนุน (Subsidy) ที่ประเทศผู้ผลิตให้กับผู้ผลิต หรือผู้ส่งออก ไม่ว่าจะให้โดยตรงหรือโดยอ้อมก็ตาม* เมื่อทราบความหมายของคำว่า "ภาษีคอบด์" แล้ว ปัญหาที่จะต้องพิจารณาก็คือ

ก) เงื่อนไขในการเก็บภาษีคอบด์

ตามหลักกฎหมายของข้อตกลงแอกต์แล้ว แม้ว่าสินค้าเข้านั้นจะได้รับการช่วยอุดหนุนไม่ว่าโดยตรง หรือโดยอ้อมก็ตาม ประเทศผู้นำเข้าสินค้านั้นก็ยังไม่สามารถที่จะหาการเก็บภาษีคอบด์ (Countervailing Duty) ได้ทันที โดยประเทศผู้นำเข้าจะเก็บภาษีคอบด์กับสินค้านั้นได้ก็ต่อเมื่อ สามารถพิสูจน์ได้ว่าผลของการช่วยอุดหนุนต่อสินค้าเข้านั้น ได้ทำให้เกิดความเสียหายที่เห็นได้ชัดต่ออุตสาหกรรมภายใน หรือ ผลนั้นทำให้การก่อตั้งอุตสาหกรรมภายในต้องล่าช้า ทั้งนี้เพราะตามบทบัญญัติของข้อตกลงแอกต์ มาตรา 6 อนุมาตรา 6 (a) ได้บัญญัติไว้ว่า "ประเทศภาคีจะต้องไม่เก็บภาษีคอบด์ต่อค่าการทุ่มตลาด หรือ ภาษีคอบด์ ถ้าหากไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่า ผลการทุ่มตลาด หรือ การช่วยอุดหนุนนั้นจะก่อให้เกิดความเสียหายที่เห็นได้ชัดต่ออุตสาหกรรมภายใน หรือ ผลนั้นจะหน่วงเหนี่ยวการก่อตั้งอุตสาหกรรมภายในให้ต้องล่าช้า"***

ข) ข้อจำกัดในการเก็บภาษีคอบด์

ถ้าหากทราบว่าสินค้าเข้านั้นได้รับการช่วยอุดหนุนแล้ว และหาข้อยุติเรื่องความเสียหายได้แล้ว บทบัญญัติกฎหมายของข้อตกลงแอกต์ มาตรา 6 อนุมาตรา 3 ก็บัญญัติไว้ว่า "ประเทศภาคีจะต้องไม่เก็บภาษีคอบด์เกินกว่าจำนวนการช่วยอุดหนุนที่ประเทศผู้ส่งออกให้ ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมกับการผลิต หรือการส่งออกสินค้านั้น รวมทั้งการให้การ

* ข้อความที่เขียนนี้เป็นการแปลเอง ข้อความเดิมใน Article 6 อนุมาตรา 3 ฐานภาคผนวก

** ข้อความที่เขียนนี้เป็นการแปลเอง ข้อความเดิมใน Article 6 อนุมาตรา 6 (a) ฐานภาคผนวก

ช่วยอุดหนุนที่ให้กับสินค้าด้วย"* ดังนั้นภาษีคอบด์นี้สามารถจะใช้ได้เพียงไม่เกินกว่าจำนวน การช่วยอุดหนุนที่สินค้านั้นได้รับ และข้อสำคัญอีกประการคือ หากสินค้าชนิดเดียวกันนี้ได้มีทั้ง การคุ้มครอง และได้รับการช่วยอุดหนุนด้วย ประเทศผู้นำเข้าก็จะต้องนำใช้ทั้งภาษีต่อต้านการ คุ้มครอง และภาษีคอบด์กับสินค้านั้น กล่าวคือ ประเทศผู้นำเข้ามีสิทธิที่จะใช้ภาษีได้เพียง อย่างเดียวโดยจะนำใช้ทั้งสองอย่างไม่ได้ ความบทบัญญัติในมาตรา 6 อนุมาตรา 5 ของข้อ คกลงแกดด์ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า "ประเทศภาคีจะต้องนำใช้ทั้งภาษีต่อต้านการคุ้มครอง และภาษี คอบด์ในขณะเดียวกัน เพื่อต่อต้านการคุ้มครอง หรือ การให้การช่วยอุดหนุน เพื่อการส่งออกที่ เกิดขึ้นในกรณีใดเพียงกรณีเดียว"***

ค) ข้อยกเว้นในการเก็บภาษีคอบด์

แม้ว่าภาษีคอบด์จะถูกใช้กับสินค้าที่ได้รับการช่วยอุดหนุนก็ตาม แต่ความบท บัญญัติกฎหมายของข้อตกลงแกดด์ มาตรา 6 อนุมาตรา 4 ได้บัญญัติไว้ว่า "ประเทศภาคีจะต้อง ไม่เก็บภาษีคอบด์เพียงด้วยเหตุผลที่ว่า ประเทศผู้ผลิตได้ยกเว้นค่าธรรมเนียม หรือ ภาษีซึ่ง เรียกเก็บจากสินค้าที่คล้ายคลึงกันที่ถูกนำเข้าบริษัทยาในประเทศ หรือให้มีการส่งออก หรือ ครอบงำเหตุผลว่า มีการคืนค่าธรรมเนียม หรือภาษีที่เก็บจากสินค้าที่คล้ายคลึงกันในประเทศผู้ ผลิต"*** ดังนั้นจึงทำให้เข้าใจหลักกฎหมายของแกดด์จุดนี้ได้ว่า หากประเทศผู้ผลิตได้ยกเว้นค่า ธรรมเนียม หรือยกเว้นภาษีซึ่ง เรียกเก็บจากสินค้าที่คล้ายคลึงกันที่ถูกนำเข้าบริษัทยาในประเทศ หรือได้ยกเว้นค่าธรรมเนียม หรือยกเว้นภาษีในกรณีที่สินค้านั้นส่งออก หรือในกรณีที่มีการคืนค่า ธรรมเนียม สินค้าที่เก็บจากสินค้าที่คล้ายคลึงกันในประเทศผู้ผลิตนี้ ประเทศผู้นำเข้าจะอ้าง เอาจุเหตุผลเช่นที่กล่าวมาเพื่อเก็บภาษีคอบด์หาได้ไม่

ง) มาตรการในการเก็บภาษีคอบด์

การจัดเก็บภาษีคอบด์ตามกฎหมายของข้อตกลงแกดด์นี้ ไม่ว่าสินค้านั้นจะ เป็นสินค้าอื่น ๆ ที่มีสินค้านำอุตสาหกรรม หรือ สินค้าอุตสาหกรรมก็ตาม หากได้รับการ ช่วยอุดหนุนและผลของการช่วยอุดหนุนในสินค้านั้นกล่าว ทำให้ประเทศผู้นำเข้าสินค้านั้นเสียหาย ประเทศผู้นำ

* ข้อความที่เขียนนี้เป็นการแปลเอง ข้อความเดิมใน Article 6 อนุมาตรา 3 คู่มือภาคผนวก

** ข้อความที่เขียนนี้เป็นการแปลเอง ข้อความเดิมใน Article 6 อนุมาตรา 5 คู่มือภาคผนวก

*** ข้อความที่เขียนนี้เป็นการแปลเอง ข้อความเดิมใน Article 6 อนุมาตรา 4 คู่มือภาคผนวก

เข้าก็สามารถใช้มาตรการเก็บภาษีคอบดกับสินค้านั้นได้ โดยไม่มีการแบ่งแยกเป็นสินค้าเกษตรหรือสินค้าอุตสาหกรรม และตามบทบัญญัติในข้อตกลงภาคนี้ ไม่มีบัญญัติมาตรการอื่นไว้ จึงมีแต่เพียงการเข้าภาษีคอบดเท่านั้น ที่จะยุติความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับประเทศผู้นำเข้าสินค้าที่ได้รับการช่วยเหลือ

2. หลักกฎหมายในการช่วยเหลือและการเก็บภาษีคอบดในข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือ (Subsidies Code)

เมื่อข้อตกลงภาคนี้มิได้มีบทบัญญัติในเรื่องการช่วยเหลือ และการเก็บภาษีคอบดอยู่เพียง 2 มาตรา ดังที่ได้อธิบายมาแล้วนั้น ซึ่งเป็นตารางหลักเกณฑ์กว้าง ๆ ไม่เอื้ออำนวยประโยชน์ในทางปฏิบัติได้เท่าที่ควร เพราะในระบบการค้าระหว่างประเทศนั้นยังมีการปฏิบัติที่แตกต่างหลากหลายอยู่มาก ดังนั้นในการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบโตเกียว (Tokyo Round) ในปี ค.ศ. 1969 (พ.ศ. 2512) จึงได้มีการจัดทำ "ข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือ"^{*} ซึ่งข้อตกลงนี้มีลักษณะเป็นการตีความ และบังคับใช้มาตรา 6, 16 และ 23 ของข้อตกลงภาคนี้ โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ ๆ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

2.1 ความหมายของ "การช่วยเหลือ" ในข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือ (Subsidies Code)

ในข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือ (Subsidies Code) นี้ แม้ว่าจะได้บัญญัติขึ้นเพื่อที่จะตีความและบังคับใช้มาตรา 6, 16 และ 23 ของข้อตกลงภาคนี้ก็ตาม แต่บทบัญญัติทั้งหมดของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือนี้ก็มิได้ให้ความหมาย หรืออธิบายความหมายของคำว่า "การช่วยเหลือ" ไว้เลย คงมีแต่มาตรา 9 อนุมาตรา 2 ได้กล่าวไว้ว่า "มาตรการต่าง ๆ ภายใต้อักษร a-1 ในภาคผนวกเป็นมาตรการบางประการที่ถือว่าเป็นของการให้การช่วยเหลือ การส่งออก"^{**} คงจะเห็นแล้วว่าความหมายของ "การช่วยเหลือ" นี้ ทั้งผู้ร่างข้อตกลงภาคนี้ และผู้ร่างข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือก็มิได้บัญญัติไว้เลย หากจะมีก็คงจะมีแต่เพียงตัวอย่างที่ผู้ร่างถือว่าเป็นมาตรการของการให้การช่วยเหลือเพื่อการส่งออก เช่นในข้อ

* ความเป็นมาของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือนี้ ดูได้ในบทนำของวิทยานิพนธ์เล่มนี้

** ข้อความที่เขียนนี้เป็นการแปลเอง ข้อความเดิมใน Article 9 อนุมาตรา 2 ภาคนอก

ตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือทุนนี้ในภาคผนวก* ก็ให้มีตัวอย่างที่ถือว่าเป็นการช่วยเหลือทุนเพื่อการส่งออกโดยทั่วไป ดังนี้คือ

1. รัฐบาลให้การช่วยเหลือทุนโดยตรงแก่หน่วยธุรกิจ หรืออุตสาหกรรมหนึ่ง อุตสาหกรรมใดที่ส่งสินค้าออก
2. การที่รัฐบาลดำเนินโครงการกับเงินตราต่างประเทศ หรือมาตรการอื่น ที่คล้ายคลึงกันซึ่งให้ผลตอบแทนเป็นพิเศษแก่การส่งออก
3. การที่รัฐบาลกำหนดให้สินค้าขนส่งภายในประเทศ และค่าระวางเรือ สำหรับสินค้าส่งออกไปนอกราชอาณาจักรต่ำกว่าค่าขนส่ง และค่าระวางเรือสำหรับสินค้าที่ใช้เพื่อการบริโภคภายในประเทศ
4. การที่รัฐบาล หรือหน่วยงานของรัฐบาลให้เงื่อนไขพิเศษแก่ผู้ส่งออกในการนำสินค้าเข้า หรือซื้อสินค้าที่ผลิตภายในประเทศหรือบริการเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าออก เมื่อเปรียบเทียบกับการผลิตสินค้าที่ใช้ภายในประเทศ และเงื่อนไขดังกล่าวทำให้ผู้ส่งออกสามารถซื้อสินค้านั้นได้ในราคาต่ำกว่าราคาปกติในตลาดโลก
5. การที่กลุ่มธุรกิจ หรืออุตสาหกรรมได้รับการยกเว้น ค่าน หรือมีระยะเวลา การชำระภาษีทางตรงส่วนที่เกี่ยวกับการส่งออก ทั้งนี้รวมทั้ง เงินประกันสวัสดิการสังคมด้วยทั้งหมด หรือบางส่วน
6. ในการคำนวณฐานภาษีเพื่อเรียกเก็บภาษีทางตรง รัฐบาลยินยอมให้ผู้ ประกอบธุรกิจหักค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก เป็นจำนวนพิเศษ มากกว่าที่ยินยอมให้หักใน กรณีที่ผลิตสินค้าอย่างเดียวกันเพื่อใช้ในการบริโภคภายในประเทศ
7. การยกเว้นภาษี หรือคืนภาษีทางอ้อมแก่การผลิต และจัดจำหน่ายผลิต- ภัณฑ์เพื่อการส่งออก ในอัตราที่สูงกว่าอัตราที่เก็บจากผลิตภัณฑ์ที่เหมือนกันซึ่งขายเพื่อบริโภคภายใน ประเทศ
8. การที่รัฐบาลยกเว้นการเรียกเก็บภาษีทางอ้อมสะสมจากสินค้า หรือบริการ ที่ใช้ในการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกในขั้นตอนต่าง ๆ ของการผลิตสินค้านั้น ไม่ว่าจะใช้โดยตรง หรือโดยอ้อมก็ตาม หรือมีการเรียกเก็บภาษีดังกล่าวแล้วได้มีการคืนภาษีที่เรียกเก็บมาแล้วทั้งหมด หรือบางส่วน หรือมีการผ่อนชำระเรียกเก็บภาษีดังกล่าวเป็นจำนวนมากกว่าที่มีการยกเว้นหรือคืน หรือผ่อนชำระเรียกเก็บภาษีทางอ้อมสะสมที่เรียกเก็บจากสินค้า หรือบริการที่ใช้ในการผลิตสินค้า อย่างเดียวกัน แต่เพื่อนำไปจำหน่ายเพื่อการบริโภคในประเทศในขั้นตอน

* ภาคผนวกของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือทุนนี้ ก็มีฐานะเป็นที่มาของกฎหมาย ได้ด้วยและถือว่าเป็น "ที่มาอันดับแรก" (Primary Sources) โดยอาศัยแนวความคิดจาก คร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย" เอกสารประกอบคำบรรยายวิชากฎหมายและความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจ ระหว่างประเทศ หน้า 6-7 แม้ว่าจะถือว่าเป็นที่มาของกฎหมาย แต่ก็ เป็นเพียงตัวอย่างบางประ การเท่านั้น

ต่าง ๆ ของการผลิตสินค้าอื่น อย่างไรก็ตามเป็นที่เข้าใจว่าภาษีทางอ้อมสะสมดังกล่าว อาจจะมีการยกเว้น หรือ คืน หรือ ผัดผ่อนให้แก่สินค้าที่ผลิตเพื่อการส่งออก แม้ว่าจะไม่มีการยกเว้น หรือ คืน หรือ ผัดผ่อนให้แก่สินค้าชนิดเดียวกันที่ผลิตเพื่อจำหน่าย เพื่อการบริโภคภายในประเทศก็ตาม ถ้าหากภาษีทางอ้อมสะสมดังกล่าว เรียกเก็บจากตัวสินค้าที่ได้ประกอบขึ้นเป็นสินค้าที่ส่งออก

9. การที่รัฐบาลคืนเงินภาษีอากรตลอดจนค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในการนำเข้า ที่เรียกเก็บจากสินค้าเข้าที่ได้ประกอบขึ้นเป็นสินค้าส่งออก (ทั้งนี้โดยได้เพื่อความสูญเสียไปแล้ว) ในจำนวนมากกว่าที่เรียกเก็บมาในตอนแรก อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีหน่วยธุรกิจอาจใช้สินค้าที่ผลิตขึ้นเอง ซึ่งมีคุณภาพและลักษณะอย่างเดียวกับสินค้าที่นำเข้าและในปริมาณเดียวกับสินค้าที่นำเข้ามาทดแทนสินค้าที่นำเข้า เพื่อจะเอาประโยชน์จากการคืนเงินภาษีอากรตลอดจนค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในการนำเข้า ถ้าหากว่าการนำเข้าและการส่งออกสินค้าที่ผลิตเกิดขึ้นในระยะเวลาที่สมควร ซึ่งปกติจะไม่เกิน 2 ปี

10. การที่รัฐบาล (หรือสถาบันพิเศษต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล) ดำเนินโครงการประกันสินเชื่อเพื่อการส่งออก หรือดำเนินโครงการประกันการเพิ่มขึ้นของต้นทุนสินค้าเพื่อการส่งออก หรือโครงการประกันความเสี่ยง อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนเป็นการช่วยเหลือผู้ส่งออก โดยคิดเบี้ยประกันในอัตราที่ต่ำจนเห็นได้ชัดว่า จะไม่คุ้มทุนในการดำเนินการในระยะยาว และไม่คุ้มกับค่าเสียหาย

11. การที่รัฐบาล (หรือสถาบันพิเศษต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล และ/หรือที่ดำเนินการภายใต้อำนาจของรัฐบาล) ให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกแก่ผู้ส่งออกในอัตราที่ต่ำกว่าที่ผู้ส่งออกจะต้องจ่ายจริงในการให้สินเชื่อ (หรือจะต้องจ่ายถ้าผู้ส่งออกขอกู้ยืมเงินจากตลาดเงินทุนระหว่างประเทศ เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทุนที่มีระยะเวลาชดเชยเหมือนกันและเป็นเงินตราสกุลเดียวกัน) หรือการที่รัฐบาลยอมออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด หรือบางส่วนให้แก่ผู้ส่งออก หรือสถาบันการเงินในการให้ได้มาซึ่งสินเชื่อ เพื่อนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งออก

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่รัฐบาลของประเทศผู้ลงนามในข้อตกลงนี้ ได้เข้าเป็นภาคีของข้อตกลงว่าด้วยการจัดสรรสินเชื่อเพื่อการส่งออกระหว่างประเทศ ซึ่งมีรัฐบาลของประเทศผู้ลงนามในข้อตกลงดังกล่าวครั้งแรกลดอย่างน้อย 12 รัฐบาล ได้เข้าเป็นภาคีอยู่ด้วย นับถึงวันที่ 1 มกราคม 2522 (หรือข้อตกลงว่าด้วยการจัดสรรสินเชื่อเพื่อการส่งออก ฉบับต่อมาที่ได้รับการรับรองโดยรัฐบาลประเทศผู้ลงนามในข้อตกลงนี้) และรัฐบาลประเทศผู้ลงนามในข้อตกลงดังกล่าว ได้ให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกในอัตราที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของข้อตกลงว่าด้วยการจัดสรรสินเชื่อเพื่อการส่งออกระหว่างประเทศ การกระทำดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นการให้การช่วยเหลือทุนเพื่อการส่งออก

12. เงื่อนไขทางการคลังอื่น ๆ ซึ่งถือเป็นการช่วยเหลือทุนการส่งออกตามความในมาตรา 16 ของข้อตกลงเขตการค้า*

จากตัวอย่างทั้ง 12 ข้อ ในภาคผนวกของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือทุนนี้ จะเห็นตัวอย่างของสิ่งซึ่งข้อตกลงนี้ ถือว่าเป็นการกระทำที่เป็นการช่วยเหลือทุนเพื่อการส่งออก ซึ่งก็คงจะมีลักษณะที่เหมือนกับที่คณะทำงานของภาคี ได้หารายงานและเสนอความเห็นไว้ (ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น) เพียงแต่ตัวอย่างของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือทุนนี้ มีความละเอียดมากกว่าและยังถือว่าตัวอย่างนี้มีฐานะเป็นกฎหมายด้วย เพราะเป็นภาคผนวกในข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือทุนซึ่งตามมาตรา 19 อนุมาตรา 10 ได้บัญญัติไว้ว่า "ภาคผนวกถือเป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงนี้"

2.2 หลักกฎหมายของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือทุนในเรื่อง "การช่วยเหลือทุน"

สิ่งที่นำให้ความสนใจอีกประการในข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือทุนนี้ก็คือ หลักกฎหมายที่เป็นการวางกฎเกณฑ์ควบคุมระเบียบในการให้การช่วยเหลือทุนของประเทศภาคี ซึ่งมีบทบัญญัติที่คล้ายกับข้อตกลงเขตการค้าเพียงแต่ละเอียดกว่า และมีการใช้ถ้อยคำที่แตกต่างจากข้อตกลงเขตการค้าบ้างเล็กน้อยแต่มีวัตถุประสงค์ที่เหมือนกัน อีกทั้งบางมาตราก็เป็นการขยายความบทบัญญัติในข้อตกลงเขตการค้า ซึ่งจะอธิบายต่อไปนี้

2.2 ก) การแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับการให้การช่วยเหลือทุน

บทบัญญัติในเรื่องนี้ก็ได้มีบัญญัติไว้ในข้อตกลงฉบับนี้มาตรา 7 เพื่อเป็นการขยายความ หรือตีความอธิบายมาตรา 16 ของข้อตกลงเขตการค้า ให้ความชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์ในทางปฏิบัติ โดยหลักกฎหมายของมาตรา 7 นี้มี ดังนี้

1. ตามความในมาตรา 16 อนุมาตรา 1 ของข้อตกลงเขตการค้าที่ได้บัญญัติไว้ว่า ประเทศผู้ลงนามประเทศใดประเทศหนึ่งอาจจะยื่นคำร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อขอทราบข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและขอบเขตของการให้การช่วยเหลือทุนของประเทศผู้ลงนามอื่น รวมทั้งการช่วยสนับสนุนรายได้หรือการพ่วงราคา ซึ่งเป็นผลโดยตรงหรือโดยอ้อมทำให้การส่งออกสินค้าของประเทศผู้ลงนามอีกฝ่ายหนึ่ง เพิ่มขึ้นหรือลดการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ

2. ประเทศผู้ลงนามที่ได้รับคำร้องขอดังกล่าว จะต้องจัดส่งข้อมูลอย่างละเอียดให้แก่ประเทศผู้ขอโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ และจะต้องพร้อมที่จะให้ข้อมูลเพิ่มเติมหากได้มีการร้องขอเกิดขึ้น หากประเทศผู้ยื่นคำขอแล้วไม่ได้รับข้อมูลดังกล่าวอาจจะหาเรื่องเสนอคณะกรรมการให้พิจารณาได้

* ทั้ง 12 ข้อนี้แปลมาจากภาคผนวกของข้อตกลง ว่าด้วยการช่วยเหลือทุนในข้อ a - 1, แต่ทั้งหมดนี้ก็เป็นเพียงตัวอย่างบางประการของการช่วยเหลือทุนเพื่อการส่งออกเท่านั้น

3. ประเทศผู้ลงนามที่มีส่วนได้เสียหากพิจารณาเห็นว่ามาตรการที่ผู้ลงนามได้นำมาใช้โดยมิได้แจ้งไว้แก่ศรัทธาตามมาตรา 16 ของข้อตกลงทั่วไป และมีผลเช่นเดียวกับมาตรการให้การช่วยเหลือ ประเทศผู้ลงนามนั้นสามารถจะนำเรื่องดังกล่าวเสนอให้ประเทศผู้ลงนามอื่น ๆ พิจารณาได้ และหากยังมีมาตรการเป็นการเกี่ยวข้องกับมาตรการให้การช่วยเหลือดังกล่าวโดยทันทีภายหลังจากนั้น ประเทศผู้ลงนามก็อาจนำเรื่องเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป และในข้อตกลงฉบับนี้ยังได้มีบทบัญญัติทั่วไปในเรื่องการช่วยเหลือ (Subsidy) ไว้ในมาตรา 8 โดยมีหลักกฎหมายในเรื่องนี้ดังนี้ คือ

3.1 ประเทศผู้ลงนามของข้อตกลงนี้ตระหนักดีว่าการให้การช่วยเหลือที่รัฐบาลใช้เพื่อเป้าหมายสำคัญด้านนโยบายเศรษฐกิจ และสิ่งอื่นนั้น อาจก่อให้เกิดผลเสียหายต่อผลประโยชน์ของประเทศผู้ลงนามอื่น ดังนั้นประเทศผู้ลงนามจึงตกลงที่จะไม่ใช้มาตรการให้การช่วยเหลือการส่งออกในลักษณะที่ขัดกับบทบัญญัติบางข้อตกลงฉบับนี้

3.2 ประเทศผู้ลงนามเห็นสมควรร่วมกันว่าควรที่จะหลีกเลี่ยงการให้การช่วยเหลือใด ๆ ที่ก่อให้เกิดผลดังนี้

- ก) ความเสียหาย ต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศผู้ลงนามอื่น*
- ข) ความเสียหายหรือทำให้ประเทศผู้ลงนามอื่นต้องสูญเสียผลประโยชน์ที่จะพึงได้รับโดยตรง หรือโดยอ้อมภายใต้ข้อตกลงภาคี** หรือ
- ค) ความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อผลประโยชน์ของประเทศผู้ลงนามอื่น***

3.3 โดยผลกระทบซึ่งก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อประเทศผู้ลงนามอื่น อาจเกิดขึ้นได้เนื่องจากเหตุผล ดังนี้คือ

- ก) ผลกระทบของสินค้านำเข้า ที่ได้รับการช่วยเหลือที่มีต่อตลาดภายในของประเทศผู้ลงนามผู้นำเข้า
- ข) ผลกระทบของการให้การช่วยเหลือซึ่งทดแทน หรือขัดขวางการแข่งขันที่คล้ายกัน เข้ามายังตลาดของประเทศที่ให้การช่วยเหลือ หรือ
- ค) ผลกระทบจากการที่สินค้าส่งออก ที่ได้รับการช่วยเหลือเข้าไปทำให้เกิดความเสียหายแก่สินค้าส่งออกที่เหมือนกันจากประเทศผู้ลงนามอื่นในตลาดประเทศที่สาม

* ความเสียหายต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศผู้ลงนามอื่น ในที่นี้มีความหมายเช่นเดียวกับที่ใช้นในส่วนที่ 1 ของข้อตกลงฉบับนี้

** ผลประโยชน์ที่จะพึงได้รับภายใต้ข้อตกลงภาคี หมายความว่า ถึง ผลประโยชน์ที่ได้รับจากข้อลดหย่อนทางภาษีศุลกากรที่ผูกพันไว้ภายใต้มาตรา 2 ของข้อตกลงภาคี

*** ความเสียหายอย่างร้ายแรงนี้มีความหมายเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา 16 ของข้อตกลงภาคีและรวมถึงการคุกคามว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงด้วย

จากบทบัญญัติทั้งสองมาตราที่กล่าวมานี้ คือ มาตรา 7 และ 8 ของข้อตกลงฉบับนี้ทำให้ทราบว่า การให้การช่วยอุดหนุนที่ไม่ขัดกับข้อตกลงนี้ สามารถทำได้โดยต้องแจ้งการให้การช่วยอุดหนุนนี้ให้กับประเทศผู้ลงนามอื่นที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องทราบ ซึ่งหากไม่ยอมแจ้งให้ทราบ ประเทศผู้ลงนามที่ร้องขอนั้นอาจร้องเรียนคณะกรรมการตามข้อตกลงนี้ได้ แล้วการช่วยอุดหนุนที่ข้อตกลงนี้อนุญาตให้ทำได้ก็ต้องแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ การช่วยอุดหนุนอื่นนอกเหนือไปจากการช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออก ประการหนึ่ง กับ การช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออกอีกประการหนึ่ง ทั้งนี้หลักกฎหมายในเรื่องนี้ ดังนี้

2.2 ข) การช่วยอุดหนุนอื่นนอกเหนือไปจากการช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออก
(Subsidies other than export subsidies)

ในกรณีนี้ "ตามที่บัญญัติไว้ในข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนและภาษีคอมพิวเตอร์นี้ในทางปฏิบัติมุ่งจะให้หมายถึงการอุดหนุนเพื่อการผลิต (Production Subsidies) หรือการอุดหนุนภายในประเทศ (Domestic Subsidies) นั้นเอง"⁽¹²⁾ โดยในมาตรา 11 ของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนนี้เป็นบทบัญญัติในเรื่องของการช่วยอุดหนุนอื่นนอกเหนือไปจากการช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออกโดยเฉพาะ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้คือ

1. ประเทศผู้ลงนามยอมรับว่า การช่วยอุดหนุนอื่นนอกเหนือไปจากการช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออกนั้นยังมีการใช้อย่างแพร่หลาย เพื่อเป็นมาตรการสำคัญในการส่งเสริมนโยบายด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยข้อตกลงนี้มิได้มีเจตนารมณ์ที่จะจำกัดสิทธิของประเทศผู้ลงนามที่จะให้การช่วยอุดหนุนในลักษณะนี้ แต่การช่วยอุดหนุนในลักษณะนี้ ก็ควรที่จะใช้เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ ดังนี้ เช่น

1.1 เพื่อขจัดความเสียหายร้ายแรงทางด้านอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ และสังคมในแต่ละท้องถิ่น

1.2 เพื่อช่วยให้มีการปรับโครงสร้างบางสาขาที่จำเป็น โดยเฉพาะในกรณีที่มีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านการค้า เศรษฐกิจ รวมทั้งข้อตกลงระหว่างประเทศที่ลดอุปสรรคทางด้านการค้าลง

1.3 เพื่อสนับสนุนให้มีการว่าจ้างแรงงานโดยทั่วไป เพื่อส่งเสริมการยกระดับฐานะของผู้ใช้แรงงานและการเปลี่ยนแปลงการว่าจ้างแรงงาน

1.4 เพื่อส่งเสริมแผนงานวิจัยและพัฒนา โดยเฉพาะในสาขาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

1.5 การดำเนินนโยบาย และมาตรการทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมในประเทศกำลังพัฒนา

(12) กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ "ข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนและภาษีคอมพิวเตอร์", กระทรวงพาณิชย์, ม.ป.ป., ม.ป.ท. หน้า 3

1.6 การกระจายอุตสาหกรรม เพื่อป้องกันปัญหาความแออัด และสิ่งแวกล้อม

2. แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศผู้ลงนามก็ต้องมีความสำนึกว่าการช่วยอุดหนุนอื่นนอก เหนือไปจากการช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออก แม้จะมีวัตถุประสงค์ดังกล่าวแต่ อาจที่จะก่อให้เกิดหรือส่อว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมของประเทศผู้ลงนามอื่น หรือทำให้ผลประโยชน์ของภาคีอื่นเสียหายไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าการช่วยอุดหนุนลักษณะนี้มีผลกระทบกระเทือนต่อสถานะการแข่งขันตามปกติ ดังนั้นประเทศผู้ลงนามต้องพยายามหลีกเลี่ยงไม่ ก่อให้เกิดผลดังกล่าว โดยการให้การช่วยอุดหนุนในลักษณะนี้

3. ประเทศผู้ลงนามตระหนักดีว่า เพื่อจะให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ ในข้อ 1 การช่วยอุดหนุน เช่น การช่วยเหลือด้านการเงินแก่วิสาหกิจการพาณิชย์ของรัฐรวมทั้ง การให้กู้เงิน เงินช่วยเหลือ หรือการค้ำประกัน การช่วยเหลือด้านวัสดุพื้นฐานในการผลิต และการอำนวยความสะดวก หรือการให้บริการสนับสนุนต่อโครงการวิจัยและพัฒนาการใช มาตรการทางการคลัง เช่นการเข้าเป็นสมาชิก หรือเข้าร่วมในกองทุนสังคมของรัฐ แต่ มาตรการอุดหนุนมิได้มีเพียงเท่าที่แจกแจงไว้เท่านั้น*

ส่วนสิทธิในการให้การช่วยอุดหนุนอื่นนอก เหนือไปจากการช่วยอุดหนุน เพื่อการส่งออกของประเทศกำลังพัฒนานั้น ก็จะเป็นที่จะต้องควบคุมปฏิบัติในมาตรา 14 ของข้อตกลง ว่าด้วยการช่วยอุดหนุนประกอบอีก เพราะในมาตรา 14 นี้ถือว่าประเทศผู้ลงนามของข้อตกลงนี้ ตระหนักว่าการช่วยอุดหนุนนี้ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกำลัง พัฒนา ดังนั้นข้อตกลงนี้จึงมิได้ห้ามประเทศผู้ลงนามซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา ที่จะใช้มาตรการ และนโยบายช่วยเหลืออุตสาหกรรมภายในประเทศรวมทั้งอุตสาหกรรมส่งออกด้วยจึงอาจสรุปได้ว่า ประเทศผู้ลงนามที่เป็นประเทศกำลังพัฒนาของข้อตกลงนี้ สามารถที่จะให้การช่วยอุดหนุนอื่นนอก เหนือไปจากการช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออก ได้ แต่จะต้องไม่ทำให้เกิดผลเสียหายต่อประเทศผู้ลง นามอื่น และประเทศผู้ลงนามซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนาจะต้องพยายามให้ความมั่นใจสัญญาว่า จะ ยกเลิกการใช้มาตรการดังกล่าว เมื่อมาตรการดังกล่าวนี้ ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นต่อการ แข่งขันและการพัฒนาประเทศ** เท่าที่ควบคุมปฏิบัติของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนนี้มาก็คงจะ เห็นได้ว่า วัตถุประสงค์ในเรื่องนี้เหมือนกับข้อตกลงแกตต์ เพียงแต่มีการใช้ถ้อยคำแตกต่างกัน บ้างเท่านั้น

* ข้อความนี้ ให้นำมาเฉพาะสาระสำคัญของ มาตรา 11 ของข้อตกลงว่าด้วยการ ช่วยอุดหนุน

** ข้อความนี้ ให้นำมาเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการช่วยอุดหนุนอื่นนอก เหนือไปจาก การช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออก ที่บัญญัติในมาตรา 14 ของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุน

2.2 ค) การช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออก (Export Subsidies) การช่วยอุดหนุนในลักษณะนี้ทั้งถ้อยคำในข้อตกลงภาค ๓ และข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนนี้ ใช้ถ้อยคำ ๗ เดียวกันคือ "การช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออก" (Export Subsidies) วัตถุประสงค์ในเรื่องนี้ ทั้งสองข้อตกลงก็เหมือนกัน กล่าวคือ เป็นการวางกฎเกณฑ์ในการให้การช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออก เพียงแต่บทบัญญัติในข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนนี้ ได้บัญญัติหลักเกณฑ์ไว้ละเอียดกว่า เพราะข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนนี้ ได้แบ่งการช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออก เป็นอีก 2 ลักษณะ คือ

1. การช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออกในสินค้าขั้นปฐมบางชนิด
2. การช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออกในสินค้าอื่นนอกเหนือจากสินค้าขั้นปฐมบางชนิด

1. การช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออกในสินค้าขั้นปฐมบางชนิด (Export Subsidies on Certain Primary Products) บทบัญญัติในเรื่องนี้มีอยู่ในมาตรา 10 ของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุน ซึ่งในมาตรานี้ทั้งมาตรานี้มุ่งที่จะตีความ และอธิบายขยาย ถ้อยคำในมาตรา 16 อนุมาตรา 3 ของข้อตกลงภาค ๓ โดยชัดแจ้ง ทั้งนี้เพราะบทบัญญัติในมาตรานี้อ้างอิงถึงบทบัญญัติมาตรา 16 อนุมาตรา 3 ของข้อตกลงภาค ๓ ทั้งมาตรา เช่น กรณีที่มาตรา 10 ของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนนี้ บัญญัติไว้ในอนุมาตรา 1 ว่า "ตามบทบัญญัติมาตรา 16 อนุมาตรา 3 ของข้อตกลงภาค ๓ ประเทศผู้ลงนามเห็นพ้องต้องกันที่จะไม่ให้การช่วยอุดหนุนการส่งออกในสินค้าขั้นปฐมบางชนิด ทั้งโดยตรง หรือโดยอ้อม ในลักษณะที่จะทำให้ประเทศผู้ลงนามที่ให้การช่วยอุดหนุนการส่งออกดังกล่าว มีส่วนแบ่งในตลาดการส่งออกของสินค้านั้น มากเกินความเป็นธรรม* ส่วนในมาตรา 10 อนุมาตรา 2 ของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนนั้นก็เป็นการอธิบายความหมายถ้อยคำบางคำในมาตรา 16 อนุมาตรา 3 ของข้อตกลงภาค ๓ เช่นคำว่า "ส่วนแบ่งในการส่งออกของโรคมักเกินความเป็นธรรม" และ "ระยะเวลาอันหลังไปพอสมควร" (ในส่วนนี้ได้อธิบายมาแล้วในตอนต้นเมื่ออธิบายมาตรา 16 ของข้อตกลงภาค ๓ หน้า 15 จึงจะนำมาอธิบายซ้ำในที่นี้)

ส่วนคำว่า "สินค้าขั้นปฐมบางชนิด" "ในข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนนี้" ก็ว่า แร่ธาตุต่าง ๆ เป็นสินค้าที่อยู่นอกเหนือความหมายของสินค้าขั้นปฐม" (13) แต่ส่วนสินค้าอื่น ๆ ก็ยังคงใช้ความหมายเดิมในข้อตกลงภาค ๓ และในมาตรา 14 อนุมาตรา 10 ของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนก็ได้บัญญัติไว้ว่า "ประเทศผู้ลงนามตระหนักว่า พันธกรณีภายใต้ข้อตกลงฉบับนี้ เกี่ยวกับการใช้มาตรการในการให้การช่วยอุดหนุนการส่งออกสินค้าขั้นปฐมบางชนิด มีผลบังคับใช้กับประเทศผู้ลงนามทุกประเทศ ไม่ว่าจะประเทศพัฒนาแล้ว หรือประเทศกำลังพัฒนา" จาก

* ข้อความนี้ได้เข้ามาเฉพาะข้อความสำคัญบางส่วนของมาตรา 10 ของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนเท่านั้น

บทบัญญัติของมาตรานี้แสดงให้เห็นว่า สิทธิในการให้การช่วยเหลือทางการเงินการส่งออกสินค้าขั้นปฐมบางชนิดนั้น ไม่ว่าจะ เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือประเทศกำลังพัฒนาที่มีความสัมพันธ์กัน เมื่อเป็นเช่นนี้คำว่า สินค้าขั้นปฐมบางชนิดนั้นขัดตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือทางการเงินการส่งออกสินค้าขั้นปฐม ดังนั้นประเทศผู้ลงนามน่าจะ เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือกำลังพัฒนาที่มีความจำเป็น อาจที่จะให้การช่วยเหลือทางการเงินการส่งออกกับสินค้าแร่ธาตุได้ แต่ในบทบัญญัติของมาตรา 14 อนุ มาตรา 2 ประกอบกับอนุมาตรา 5 ซึ่งมีหลักอ่านประกอบกันได้ความดังนี้ คือ "ข้อตกลงว่า ด้วยการช่วยเหลือทางการเงินการส่งออกสินค้าขั้นปฐมนี้ ห้ามประเทศผู้ลงนามซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนาในการใช้มาตรการ และนโยบายช่วยเหลืออุตสาหกรรมภายในประเทศ รวมทั้งอุตสาหกรรมส่งออกได้โดยขึ้นอยู่กับบท บัญญัติในอนุมาตรา 5 ถึง 8 ของมาตรา 14 นี้" อนุมาตรา 5 "ถือว่า ประเทศผู้ลงนามที่ เป็นประเทศกำลังพัฒนา นี้ จะต้องพยายามลดการให้การช่วยเหลือทางการเงินการส่งออก หรือยกเลิกการ ใช้มาตรการดังกล่าว เมื่อมาตรการนั้นไม่สอดคล้องกับความจำเป็นต่อการแข่งขัน และการ พัฒนาประเทศ"

ดังนั้นจากบทบัญญัติในมาตรา 14 ทั้งสองอนุมาตรานี้ จึงถือได้ว่า ประเทศกำลัง พัฒนามีข้อบกพร่องที่สามารที่จะให้การช่วยเหลือทางการเงินการส่งออกกับสินค้าได้ทุกชนิด ไม่ว่าสินค้านั้น จะเป็นสินค้าขั้นปฐมบางชนิด หรือไม่ได้ก็ตาม แต่ก็ต้องพยายามลดการช่วยเหลือทางการเงินการ ใช้มาตรการดังกล่าว เมื่อมาตรการนั้นไม่สอดคล้องกับความจำเป็นต่อการแข่งขัน และการ พัฒนาประเทศ และการให้การช่วยเหลือทางการเงินการส่งออกดังกล่าว ประเทศกำลังพัฒนา ก็ต้องนำมาใช้ในลักษณะที่ จะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อการค้า และการผลิตของประเทศสมาชิกอื่น

2. การช่วยเหลือทางการเงินการส่งออกในสินค้าอื่นนอกเหนือจากสินค้าขั้นปฐม บางชนิด (Export Subsidies on Products other than Certain Primary Products) บทบัญญัติในเรื่องนี้ก็คงมีความหมายถึง "การช่วยเหลือทางการเงินการส่งออกในสินค้า อุตสาหกรรม แต่ใช้คำว่า การช่วยเหลือทางการเงินการส่งออกในสินค้าอื่นนอกเหนือจากสินค้าขั้น ปฐมบางชนิดแทน" (14) โดยบทบัญญัติในส่วนนี้นั้น ข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือทางการเงินการส่งออก ขอบเขตไว้อย่างชัดเจนในมาตรา 9 อนุมาตรา 1 ว่า "ประเทศผู้ลงนามจะต้องไม่ให้การ ช่วยเหลือทางการเงินการส่งออกแก่สินค้าอื่น ๆ นอกจากสินค้าขั้นปฐมบางชนิด" ซึ่งก็เท่ากับว่า ประเทศ ผู้ลงนามของข้อตกลงนี้ จะให้การช่วยเหลือทางการเงินการส่งออกในสินค้าอุตสาหกรรมไม่ได้ และใน อนุมาตรา 2 ของมาตรา 9 นี้ก็ได้บัญญัติถึง "มาตรการต่าง ๆ ทั้ง 12 ข้อในภาคผนวกของข้อ ทกลงนี้ ที่ถือว่าเป็นการช่วยเหลือทางการเงินการส่งออก" (ดังที่ได้อธิบายมาแล้วในข้างต้น)

ส่วนสิทธิในการให้การช่วยเหลือทางการเงินการส่งออกในสินค้า อุตสาหกรรมของประเทศกำลังพัฒนา นี้ ก็ต้องดูบทบัญญัติในมาตรา 14 เพราะมาตรา 14 นี้เป็น บทบัญญัติพิเศษเฉพาะของประเทศกำลังพัฒนาโดยตรง และถือได้ว่าบทบัญญัติในมาตรานี้เป็นข้อ ยกเว้นเช่นกัน ดังนั้นประเทศกำลังพัฒนาจึงมีสิทธิพิเศษ สามารถให้การช่วยเหลือทางการเงินการส่งออก ในสินค้าอุตสาหกรรมได้ แต่ทั้งนี้ก็มีเงื่อนไขอยู่ว่า ประเทศกำลังพัฒนาจะต้องพยายามหลีกเลี่ยง

เสี่ยงมาใช้มาตรการช่วยอุดหนุนดังกล่าว ในลักษณะที่จะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อการค้า และการผลิตของประเทศผู้ลงนามอื่น อีกทั้งยังจะต้องพยายามลดการให้การช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออก หรือยกเลิกการใช้มาตรการดังกล่าว เมื่อมาตรการนั้นไม่สอดคล้องกับความจำเป็นต่อการแข่งขัน และการพัฒนาประเทศ*

2.3 ความหมายของการเก็บภาษีคอบรต์ในข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุน (Subsidies Code)

นิยามความหมายของคำว่า "ภาษีคอบรต์" (Countervailing Duties) ในกฎหมายของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนนี้ มีความหมายเดียวกันกับในข้อตกลงภาค 1 ของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนนี้ เมื่อกล่าวถึงคำว่า "ภาษีคอบรต์" ก็ได้บัญญัติว่า หมายถึง "ภาษีเพิ่มพิเศษที่เรียกเก็บเพื่อลบล้างการให้การช่วยอุดหนุน ไม่ว่าจะโดยตรงหรือทางอ้อม แก่การผลิต หรือ การส่งออกสินค้าใด ๆ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 6 อนุมาตรา 3 แห่งข้อตกลงภาค 1" ดังนั้นความหมายของคำว่า "ภาษีคอบรต์" นี้ ทั้งในข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุน และข้อตกลงภาค 1 จึงมีความหมายเป็นอย่างเดียวกัน

ก) เงื่อนไขในการเก็บภาษีคอบรต์

หลักกฎหมายของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุน เมื่อสินค้าเข้านั้นได้รับการช่วยอุดหนุนไม่ว่าจะโดยตรง หรืออ้อมก็ตาม ประเทศผู้นำเข้าสินค้านั้น จะเก็บภาษีคอบรต์ (Countervailing Duty) ทันทีซึ่งไม่ได้ เพราะในข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนนี้มีการบัญญัติขึ้นก่อนหน้าการเก็บภาษีคอบรต์ไว้อย่างละเอียด มีทั้งวิธีดำเนินการภายในประเทศ และวิธีดำเนินการระหว่างประเทศ โดยมีสาระสำคัญดังนี้คือ

1. วิธีดำเนินการภายในประเทศ (Domestic Procedures and Related Matters) ในมาตรา 2 ของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนนี้ ได้บัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวิธีดำเนินการภายในประเทศ สำหรับประเทศที่จะหาการเก็บภาษีคอบรต์ไว้ดังนี้คือ

1.1 การเก็บภาษีคอบรต์นี้จะหาได้หลังจากที่ได้มีการยกเรื่องขึ้นเพื่อดำเนินการสอบสวน** ขั้นตอนการตรวจสอบเพื่อพิจารณาว่ามีการช่วยอุดหนุนหรือไม่ และการช่วยอุดหนุนนั้นมีผลกระทบมากน้อยเพียงใด จะหาได้ต่อเมื่อได้รับการร้องเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร

* ข้อความนี้เป็นสาระสำคัญของอนุมาตรา 14 อนุมาตรา 2 และ 5 ที่ได้นำเสนอสาระสำคัญ เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเทศกำลังพัฒนาที่กำลังอ้าง

** คำว่า "การยกเรื่องขึ้นเพื่อดำเนินการสอบสวน" ในที่นี้หมายถึง กระบวนการซึ่งสมาชิกขอให้เริ่มดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามที่ระบุในอนุมาตรา 3 ของข้อตกลงฉบับนี้

จากอุตสาหกรรมที่ถูกกระทบกระเทือน หรือตัวแทน โดยจะต้องมีหลักฐานประกอบแสดงให้เห็นว่า

ก. ได้มีการให้การช่วยเหลือ รวมทั้งจำนวนการให้การช่วยเหลือที่หากหาได้

ข. ได้เกิดผลเสียหายความหมายของมาตรา 6 ของ ข้อตกลงแกคค์ ความที่ได้มีการตีความในข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือครั้งนี้*

ค. ความสัมพันธ์ระหว่างการให้การช่วยเหลือ และผลเสียหายที่มีต่อประเทศผู้นำเข้า

แต่เจ้าหน้าที่ของประเทศผู้นำเข้านี้ อาจหาการสอบสวนโดย ไม่ได้รับการร้องเรียนก็ได้ ต่อเมื่อมีหลักฐานเพียงพอ ตามข้อ ก, ข และ ค ข้างต้นนี้ และ สมาชิกแต่ละประเทศจะต้องแจ้งให้ "คณะกรรมการว่าด้วยการช่วยเหลือ" ทราบด้วยว่าหน่วยงานใดของเขามีอำนาจการยกเรื่องขึ้น เพื่อดำเนินการตรวจสอบความเสียหาย อีกทั้งระเบียบปฏิบัติภายในประเทศ เกี่ยวกับขั้นตอนในการนำเรื่องขึ้นสอบสวน

1.2 เมื่อหน่วยงานของประเทศผู้นำเข้า ที่มีหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงพิจารณาว่ามีหลักฐานเพียงพอที่จะเริ่มการสอบสวนได้ จะต้องแจ้งให้คู่สัญญาผู้ส่งออกสินค้าที่เป็นปัญหา ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้ร้องเรียนทราบโดยต้องประกาศให้ทราบทั่วกัน (การประกาศให้ทราบทั่วกันนี้ จะต้องระบุลักษณะการให้การช่วยเหลือที่จะตรวจสอบ และคู่สัญญาทุกประเทศจะต้องให้ความร่วมมือเจ้าหน้าที่ โดยจะต้องยินยอมให้ข้อมูลเกี่ยวข้องที่ไม่เป็นความลับ หากมีข้อคิดเห็นประการใดก็สามารถแสดงให้ทราบเป็นลายลักษณ์อักษร หรือโดยวาจาก็ได้) ในการพิจารณาว่าจะเริ่มการสอบสวนหรือไม่ หน่วยงานที่ตรวจสอบจะต้องคำนึงถึง หน้าที่ของบริษัทในเครือของกลุ่มผู้ร้องเรียน ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศสมาชิกอื่นด้วย

1.3 เรื่องเกี่ยวกับข้อมูลนั้น ถ้าข้อมูลที่เป็นความลับ หรือไม่อาจเปิดเผยแหล่งข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการสอบสวนจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลก่อน จึงจะเปิดเผยข้อมูลได้ หรือผู้ที่ให้ข้อมูลอาจต้องจัดทำสรุบบันทึกข้อมูลที่เปิดเผยได้ กรณีที่ไม่อาจเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้ได้นั้น จะต้องมีการชี้แจงเหตุผลความจำเป็น แต่อย่างไรก็ตาม กรณีที่หน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบพบว่า ไม่มีเหตุผลที่จะรักษาข้อมูลไว้ โดยผู้เกี่ยวข้องไม่เต็มใจจะเปิดเผยข้อมูล หน่วยงานที่ตรวจสอบอาจจะไม่พิจารณาข้อมูลเหล่านั้นจนกว่าจะมีหลักฐานแสดงให้เห็นเป็นที่พอใจได้ว่า ข้อมูลเหล่านั้นถูกต้อง แต่หากการปฏิเสธ หรือไม่มอบข้อมูลที่จำเป็นให้ภายในเวลาอันสมควร หรือก่อให้เกิดความล่าช้าในการตรวจสอบ หน่วยงานที่ตรวจสอบสามารถสรุปการสอบสวนได้จากหลักฐานเท่าที่มีไม่ว่าจะเป็น การตัดสินใจอย่างเป็นทางการในขั้นต้น หรือในขั้นสุดท้าย ว่ามีหรือไม่มีการช่วยเหลือ และหน่วยงานที่ตรวจสอบนั้นสามารถเข้าไปตรวจสอบหลัก

* คำว่า "ความเสียหาย" เว้นแต่จะบัญญัติไว้อย่างอื่นให้หมายถึง เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อ อุตสาหกรรมภายในประเทศ หรือถือว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ หรือหาให้การจัดตั้งอุตสาหกรรมนั้นภายในประเทศต้องล่าช้า

ฐานในเขตแดนของประเทศคู่สัญญาอื่น ได้หากจำเป็น โดยต้องแจ้งล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษร และคู่สัญญาประเทศนั้นไม่ขัดข้อง

1.4 การเริ่มการตรวจสอบ และระหว่างดำเนินการตรวจสอบ การช่วยอุดหนุนนั้น จะต้องพิจารณาหลักฐานข้อเท็จจริงทั้งการให้การช่วยอุดหนุน และความเสียหายไปพร้อม ๆ กันเพื่อ

ก. คัดสินใจว่า จะยกเรื่องขึ้นเพื่อดำเนินการสอบสวนต่อไปหรือไม่

ข. ระหว่างการสอบสวนจะกำหนดมาตรการตอบโต้ชั่วคราวโดยเริ่มตั้งแต่วันที่พบเหตุในข้อตกลงนี้ อนุญาตให้ทำได้

ขั้นตอนเกี่ยวกับการตรวจสอบนี้ มิได้ประสงค์จะขัดขวาง หรือหน่วงเหนี่ยวการกระทำใด ๆ ของหน่วยงานประเทศที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามขั้นตอนต่าง ๆ ในการยกเรื่องขึ้นเพื่อตรวจสอบ และเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตัดสินอย่างเป็นทางการบนขั้นต้น หรือขั้นสุดท้าย ไม่ว่าจะแสดงว่ามีการช่วยอุดหนุนหรือไม่ก็ตาม และการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ที่ตรวจสอบจะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อพิธีการทางศุลกากร

1.5 ในกรณีที่สินค้านั้นมีต้นกำเนิดนำเข้าโดยตรงจากประเทศผู้ผลิต แต่ต้นกำเนิดนำเข้าโดยผ่านประเทศอื่นก็อนุโลมให้เช่นพบเหตุในข้อตกลงนี้ได้ และให้เป็นไปตามพบเหตุในข้อตกลงนี้ โดยถือว่า การซื้อขายดังกล่าวกระทำการระหว่างประเทศแหล่งกำเนิดสินค้ากับประเทศผู้นำเข้าสินค้า

1.6 ผลของการตรวจสอบขั้นต้น และขั้นสุดท้าย ไม่ว่าจะแสดงว่ามีการให้การช่วยอุดหนุนหรือไม่ก็ตาม จะต้องแจ้งให้ทราบทั่ว

ก. กรณีที่สรุปว่ามีการช่วยอุดหนุน จะต้องประกาศชี้แจงให้ทราบผลการตรวจสอบ รวมทั้งข้อเท็จจริงพร้อมด้วยหลักฐาน และกฎหมายที่หน่วยงานที่ตรวจสอบเห็นว่าเกี่ยวข้องประกอบเหตุผลยืนยัน

ข. กรณีที่สรุปว่าไม่มีการช่วยอุดหนุน ก็ต้องประกาศชี้แจงข้อสรุปพร้อมด้วยเหตุผลประกอบผลการตรวจสอบ โดยต้องส่งให้สมาชิกผู้ผลิตสินค้าที่ถูกตรวจสอบและผู้ส่งออกที่เกี่ยวข้องทราบ ไม่ว่าจะ เป็นมาตรการขั้นต้น หรือขั้นสุดท้าย

1.7 การตรวจสอบนั้นจะยุติเมื่อหน่วยงานที่ตรวจสอบพบว่า ไม่มี การช่วยอุดหนุน หรือ การช่วยอุดหนุนนั้นไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายต่ออุตสาหกรรมในประเทศผู้นำเข้า และการตรวจสอบนี้จะต้องทำให้เสร็จสิ้นพร้อมทั้งได้ผลสรุป ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่เริ่มการตรวจสอบ เว้นแต่จะมีเหตุการกพิเศษอย่างอื่น

2. วิธีการระหว่างประเทศ* บทบัญญัติในเรื่องนี้เน้น ในข้อตกลงว่า ด้วยการช่วยเหลือกันนั้นได้บัญญัติไว้หลายส่วนต่าง ๆ กัน โดยการศึกษาหารือนี้ ก็ได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 3 และ 12 การไกล่เกลี่ยก็บัญญัติไว้ในมาตรา 17 ส่วนการยุติข้อพิพาทนั้นก็บัญญัติไว้ใน มาตรา 18 ซึ่งจะได้นำมากล่าวเป็นส่วน ๆ ดังนี้ คือ

2.1 การปรึกษาหารือ (Consultations) ที่บทบัญญัติในข้อตกลง นี้ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 3 และ 12 ซึ่งมีหลักกฎหมายที่สำคัญ ๆ ดังนี้คือ

2.1.1 เมื่อประเทศผู้ลงนามมีเหตุผลที่เชื่อได้ว่า ประเทศผู้ ลงนามอื่นได้มีการให้การช่วยเหลือการส่งออกในลักษณะที่ขัดกับบทบัญญัติในข้อตกลงนี้** ประเทศผู้ลงนามนั้นอาจจะร้องขอให้มีการปรึกษาหารือกับประเทศภาคีที่ให้การช่วยเหลือกันนั้นได้ แต่การร้องขอในกรณีนี้จะต้องประกอบด้วยหลักฐานดังนี้คือ (บทบัญญัติในมาตรา 12 อนุมาตรา 1 และ 2)

- ก. หลักฐานที่แสดงว่าได้มีการช่วยเหลือ และ
- ข. ลักษณะของการให้การช่วยเหลือ

2.1.2 เมื่อประเทศผู้ลงนามมีเหตุผลที่เชื่อได้ว่า ประเทศ ผู้ลงนามอื่นได้มีการช่วยเหลือ และการให้การช่วยเหลือนั้นก่อให้เกิดผลเสียหายต่ออุตสาหกรรม ภายนอกประเทศนั้น หรือต้องเสียผลประโยชน์อันพึงจะได้รับภายใต้ข้อตกลงภาคี หรือเป็นผลเสียหายต่อผลประโยชน์ของประเทศนั้นอย่างรุนแรง อาจมีการร้องขอให้มีการปรึกษาหารือกับ ประเทศผู้ลงนามที่ให้การช่วยเหลือกันนั้นได้ แต่การร้องขอในกรณีนี้จะต้องประกอบด้วยหลักฐานเท่า ที่เกี่ยวข้องกับ (บทบัญญัติในมาตรา 12 อนุมาตรา 3 และ 4)

- ก. การให้การช่วยเหลือ และลักษณะของการช่วยเหลือที่ให้อยู่
- ข. ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่ออุตสาหกรรมภายนอก ประเทศนั้น หรือในกรณีที่ทำให้สูญเสียผลประโยชน์อันแสดงให้เห็นผลกระทบที่มีต่อผลประโยชน์ของประเทศที่ต้องการหารือ

2.1.3 เมื่อมีการร้องขอให้มีการปรึกษาหารือครั้ง 2 กรณีที่ กล่าวมาข้างต้นแล้วนี้ ประเทศผู้ลงนามซึ่งถูกกล่าวหาว่าให้การช่วยเหลือจะต้อง เข้าร่วมการ ปรึกษาหารือโดยเร็ว โดยมีวัตถุประสงค์ของการปรึกษาหารือนี้ ก็เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริง และ หาข้อยุติซึ่ง เป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่าย

* วิธีการระหว่างประเทศในที่นี้หมายถึง กรณีที่บทบัญญัติในข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือกันนั้นได้บัญญัติไว้ในส่วนที่เกี่ยวกับ การปรึกษาหารือ การไกล่เกลี่ย การยุติข้อพิพาท ระหว่าง ประเทศผู้นำเข้าที่จะเก็บภาษีศุลกากรกับประเทศผู้ส่งออกที่ถูกอ้างว่าให้การช่วยเหลือ

** การช่วยเหลือการส่งออกที่ขัดกับบทบัญญัติในข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือกันนี้ก็คือ การให้การช่วยเหลือการส่งออกที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติในมาตรา 9 และมาตรา 10

2.1.4 ประเทศผู้ลงนามที่ถูกกล่าวหา จะมีโอกาสได้ชี้แจงสถานการณ์* และหาวิธีแก้ไขปัญหาร่วมกันกับผู้กล่าวหาโดยเร็วเท่าที่จะทำได้ หลังจากที่ได้อนุญาโตตุลาการเรื่องขึ้นเพื่อทำการตรวจสอบ โดยการทำหรือตั้งกล่าวหาไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะชักชวนมิให้หน่วยงานที่รับผิดชอบของประเทศผู้ลงนามในการดำเนินการ เพื่อยกเรื่องขึ้นตรวจสอบโดยด่วน ทั้งนี้เพื่อสามารถสรุปผลเบื้องต้น หรือหาข้อยุติ ซึ่งแสดงว่ามีภาระให้การช่วยเหลือทุนหรือไม่มีก็ตาม หรือการใช้มาตรการชั่วคราว หรือมาตรการขั้นเด็ดขาด ความบทบัญญัติแห่งข้อตกลงนี้ (บทบัญญัติในมาตรา 3)

2.2 การไกล่เกลี่ย (Conciliation) บทบัญญัติในเรื่องของการไกล่เกลี่ยนี้ เป็นขั้นตอนที่ต่อจากการปรึกษาหารือ และก่อนจะถึงการยุติข้อพิพาท กล่าวคือ หากปรึกษาหารือไม่ได้ผลจึงจะถึงขั้นตอนของการไกล่เกลี่ย และหากไกล่เกลี่ยไม่ได้ผลแล้ว จึงจะถึงขั้นตอนของการยุติข้อพิพาท โดยบทบัญญัติในเรื่องของการไกล่เกลี่ยนี้ บัญญัติในมาตรา 13 และ 17 มีหลักกฎหมายดังนี้

2.2.1 ในกรณีที่ไม่สามารถหาข้อยุติ ให้เป็นที่พอใจแก่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายได้ ในกรณีดังต่อไปนี้คือ

ก. กรณีที่มีการปรึกษาหารือกันตามมาตรา 12 อนุมาตรา 1 แต่ไม่สามารถหาข้อยุติ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั้งสองฝ่ายได้ภายใน 30 วัน** นับแต่วันที่ได้ร้องขอให้มีการหารือ (มาตรา 13 อนุมาตรา 1)

ข. กรณีที่มีการปรึกษาหารือกันตามมาตรา 12 อนุมาตรา 3 แต่ไม่สามารถหาข้อยุติ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั้งสองฝ่ายได้ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้ร้องขอให้มีการหารือ (มาตรา 13 อนุมาตรา 2)

ไม่ว่ากรณีตามข้อ ก. หรือ ข. ก็ตาม ประเทศภาคีที่เข้าร่วมการปรึกษาหารือ อาจเสนอเรื่องให้คณะกรรมการในข้อตกลงนี้ พิจารณาไกล่เกลี่ยได้ภายใต้บทบัญญัติในส่วนที่ 6 มาตรา 17 ของข้อตกลงฉบับนี้

2.2.2 คณะกรรมการไกล่เกลี่ยนี้ จะทำหน้าที่พิจารณาบททวนข้อเท็จจริงโดยทันที เพื่อช่วยเหลือให้ประเทศคู่กรณีหาข้อยุติที่เป็นที่ยอมรับของทั้งสองฝ่าย

* การชี้แจงสถานการณ์กรณีนี้ ทำได้โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 2 อนุมาตรา 1

** ระยะเวลา นี้ อาจขยายออกได้อีก โดยความตกลงของประเทศคู่กรณีทั้งสองฝ่ายตกลงยินยอมกัน

2.2.3 ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใดก็ตาม หากยังไม่สามารถตกลงกันได้ภายใน 30 วัน นับแต่ได้ขอหารือเพื่อไกล่เกลี่ย ประเทศคู่กรณีประเทศใดประเทศหนึ่งอาจขอให้คณะกรรมการตั้งกลุ่มผู้พิจารณา* ขึ้นความมาตรา 18 ของข้อตกลงนี้ เพื่อยุติข้อพิพาท

2.3 การยุติข้อพิพาท (Dispute Settlement) บทบัญญัติในเรื่องของการยุติข้อพิพาทนี้ เป็นมาตรการขั้นสุดท้ายก่อนที่จะมีการใช้ภาษีตอบโต้ โดยบทบัญญัติในเรื่องนี้ได้มีบทบัญญัติในมาตรา 13 และ 18 ซึ่งมีหลักกฎหมายดังนี้

* คำว่า "กลุ่มผู้พิจารณา" (Panel) นี้เป็นคำที่กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ใช้ในการแปลจากภาษาอังกฤษ ส่วนคร.ประสิทธิ เอกบุตร ใช้คำว่า "คณะกรรมการระงับข้อพิพาท" (Panel) แต่ก็เป็นคำเดียวกัน (คร.ประสิทธิ เอกบุตร "ข้อเสนอบางประการต่อการกำหนดนโยบายทางการค้าระหว่างประเทศของไทยในแกตต์ (G.A.T.T.)", วารสารนิติศาสตร์, ฉบับที่ 4 ปีที่ 15, 2528, หน้า 24)

2.3.1 ถ้าหากข้อพิพาทที่เกิดขึ้นนี้ ไม่สามารถตกลงกันได้ โดยการบริหารหารือและการไกล่เกลี่ยแล้ว คณะกรรมการจะพิจารณาหาหนทางเรื่องดังกล่าว ตามขั้นตอนในการยุติข้อพิพาท ในส่วนที่ 6 มาตรา 18 ของข้อตกลงฉบับนี้ หากได้รับคำร้อง ขอให้ดำเนินการ (มาตรา 13 อนุมาตรา 3) เมื่อได้รับคำร้องขอแล้ว คณะกรรมการจะตั้ง กลุ่มผู้พิจารณาโดยเร็ว เพื่อหาหนทางข้อเท็จจริง และเสนอผลการพิจารณาเกี่ยวกับสิทธิและพันธะกรณีของประเทศผู้ลงนามที่เกิดข้อพิพาทตามบทบัญญัติของข้อตกลงภาคนี้ ซึ่งได้มีการตีความไว้ในข้อตกลงนี้ (มาตรา 18 อนุมาตรา 1)

2.3.2 คณะกรรมการจะตั้งกลุ่มผู้พิจารณาขึ้นภายใน 30 วันนับจากได้รับคำขอร้องโดยประเทศผู้ลงนามที่เกิดข้อพิพาทจะต้องตอบรับการแต่งตั้งผู้แทนในกลุ่มผู้พิจารณาตามที่ประธานเสนอโดยไม่มีข้อขัดข้อง และกลุ่มผู้พิจารณาจะต้องรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการภายใน 60 วัน นับแต่วันที่จัดตั้ง (มาตรา 18 อนุมาตรา 2)

2.3.3 การจัดตั้งกลุ่มผู้พิจารณา ประธานคณะกรรมการ จะเสนอองค์ประกอบของกลุ่มผู้พิจารณา โดยความเห็นชอบของประเทศผู้ลงนามที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้จะต้องประกอบด้วยผู้แทน ซึ่งควร เป็นผู้แทนระดับรัฐบาลจากประเทศคู่สัญญา สามหรือห้า ประเทศองค์ประกอบของผู้แทนในกลุ่มผู้พิจารณา จะไม่เป็นเหตุให้เกิดความล่าช้าในการตั้งกลุ่มผู้พิจารณา และจะต้องไม่มีผู้แทนจากประเทศคู่กรณี หรือประเทศที่เกี่ยวข้อง* สมาชิกกลุ่มผู้พิจารณาจะต้องปฏิบัติหน้าที่ในฐานะส่วนตัวไม่ใช่ว่าในฐานะตัวแทนของรัฐบาลหรือองค์การใดทั้งสิ้น รัฐบาลจะกำหนดหรือแนะนำแนวทางการพิจารณาไม่ได้ และควรจะ เลือกผู้ซึ่งมีความรู้กว้างขวาง และมีความชำนาญเป็นอันมาก

2.3.4 เพื่อให้สามารถแก้ไขข้อพิพาทได้โดย เป็นที่พอใจแก่ทุกฝ่าย และเพื่อให้ทราบข้อคิดเห็นของประเทศคู่กรณี กลุ่มผู้พิจารณาควรส่งรายงานการพิจารณาโดยละเอียดแก่ภาคีที่สนใจและควรส่งข้อสรุป หรือแนวทางข้อยุติให้ประเทศคู่กรณีทราบล่วงหน้า เป็นเวลาพอสมควร ก่อนที่จะส่งรายงานต่อคณะกรรมการ และในกรณีนี้

ก. กลุ่มผู้พิจารณาสามารถหาข้อยุติได้ เป็นที่พอใจของคู่กรณี ประเทศผู้ลงนามอื่นที่สนใจในเรื่องนี้มีสิทธิสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ไขข้อพิพาท และคณะผู้พิจารณาจะต้องให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการพิจารณาและสรุปแนวทางการแก้ไขข้อพิพาทที่กลุ่มผู้พิจารณาจะ เสนอต่อคณะกรรมการแก่ประเทศผู้ลงนามที่สนใจนั้น

* เพื่อให้การตั้งกลุ่มผู้พิจารณาสะดวกขึ้น ประธานคณะกรรมการควรจะรวบรวมรายชื่อบุคคลต่าง ๆ ที่มีความรู้ด้านความสัมพันธ์ทางการค้า การพัฒนา เศรษฐกิจ และ เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลงภาคนี้ และข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุกหนุนนี้ และสามารถเข้าร่วมงานในกลุ่มผู้พิจารณาได้ ในการนี้ประเทศสมาชิก อาจเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นว่าเหมาะสมจำนวนหนึ่ง หรือสองคนแก่ประธานก่อนต้นปีก็ได้

ข. ในกรณีที่ไม่สามารถหาข้อมูลอื่นเป็นที่พอใจได้ กลุ่มผู้พิจารณาจะต้อง เสนอรายงานผลการสอบสวนข้อเท็จจริง และการดำเนินการตามบทบัญญัติ ของข้อตกลงแกตต์ซึ่งได้ตีความตามข้อตกลงฉบับนี้ รวมทั้ง เหตุผลประกอบต่อคณะกรรมการ เป็น ลายลักษณ์อักษร

2.3.5 คณะกรรมการจะต้องพิจารณา รายงานของกลุ่มผู้ พิจารณาอย่าง เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ และอาจเสนอข้อแนะนำในการยุติข้อพิพาทโดยอาศัยผล การสอบสวนตามรายงานของกลุ่มผู้พิจารณา หากคู่กรณีไม่ปฏิบัติตามข้อ เสนอของคณะกรรมการ ภายในเวลาอันสมควร คณะกรรมการอาจกำหนดมาตรการตอบโต้* ทั้งนี้โดยคำนึงถึง ลักษณะและความรุนแรงของความเสียหายที่เกิดขึ้น คณะกรรมการควรเสนอข้อแนะนำต่อคู่กรณี ภายใน 30 วัน นับแต่ได้รับรายงานของกลุ่มผู้พิจารณา

ข) ข้อจำกัดในการเก็บภาษีตอบโต้

ในเรื่องจำนวนภาษีตอบโต้ว่าจะเก็บจำนวนเท่าใดนั้น ในบทบัญญัติของ ข้อตกลงนี้ได้มีหลักกฎหมายบัญญัติไว้ในมาตรา 4 ว่าด้วย เรื่องการกำหนดภาษีตอบโต้การ ช่วยอุดหนุน (Imposition of Countervailing Duties) ซึ่งหลักกฎหมายในส่วนนี้มี หลักสำคัญดังนี้

1. หลังจากที่มีการหารือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องแล้ว และพบ ว่ามีการช่วยอุดหนุนเป็นปริมาณเท่าใดตามความจริง ประกอบกับสินค้านำเข้าที่ได้รับการ ช่วยอุดหนุนนั้นก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศผู้ส่งออกผู้นำเข้า เนื่องจากการช่วยอุดหนุนดังกล่าว ประเทศผู้ส่งออกที่ได้รับความเสียหายนั้นอาจเรียกเก็บภาษีตอบโต้ได้** เว้นแต่จะ ได้ มีการเพิกถอนการช่วยอุดหนุนนั้นแล้ว (มาตรา 4 อนุมาตรา 4)

2. เมื่อมีหลักฐานครบถ้วนว่าจะสามารถเรียกเก็บภาษีตอบโต้การ ช่วยอุดหนุนได้ ประเทศผู้ส่งออกผู้นำเข้าจะเป็นผู้พิจารณาว่าจะ เรียกเก็บภาษีตอบโต้การช่วยอุดหนุนนั้นหรือไม่ และสมควรจะเก็บเต็มตามจำนวนที่รับการช่วยอุดหนุน หรือน้อยกว่า โดย ประเทศผู้ส่งออกทุกประเทศมีสิทธิเรียกเก็บภาษีตอบโต้ และควรเรียกเก็บในอัตราเพียงเท่าที่ จะชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยไม่เกินกว่าปริมาณที่ ประเทศผู้ส่งออกได้ให้การช่วยอุดหนุนจริง (มาตรา 4 อนุมาตรา 1)

* รวมทั้งการเพิกถอนสิทธิประโยชน์ หรือพันธกรณี ภายใต้อัตราการค้า

** "การเรียกเก็บภาษีตอบโต้" ภายใต้อัตราการค้านี้จะหมายความถึง การประเมิน อัตราภาษีตามกฎหมาย หรือ การเรียกเก็บภาษีศุลกากรซึ่ง เป็นลักษณะที่เด็ดขาดแล้ว

3. การเรียกเก็บภาษีคอบด์จะต้องไม่เกินกว่าปริมาณเงินอุดหนุนที่พิสูจน์ว่า สินค้านั้นได้รับจริง โดยคำนวณจากเงินอุดหนุนที่สินค้านั้นได้รับต่อหน่วยในการส่งออก (มาตรา 4 อนุมาตรา 2) และการเก็บภาษีคอบด์จากสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งจะต้องเก็บในอัตราที่เหมาะสม โดยไม่เลือกปฏิบัติ (Non-discrimination) และจะต้องเก็บจากสินค้านำเข้าที่พบว่ามีการช่วยอุดหนุน โดยไม่เลือกแหล่งที่มาของสินค้านั้น (มาตรา 4 อนุมาตรา 3)

จากหลักกฎหมายของข้อตกลงนี้ในเรื่อง การกำหนดภาษีคอบด์ การช่วยอุดหนุนที่กล่าวมาทำให้ทราบหลักเกณฑ์ของข้อตกลงนี้ในเรื่องนี้คือ การจะเก็บภาษีคอบด์นี้ จะทำได้เมื่อมีหลักฐานคร่าวๆว่ามีการให้การช่วยอุดหนุนจริง และสินค้านั้นก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศผู้ลงนามผู้นำเข้าสินค้านั้นและประเทศผู้นำเข้าพิจารณาเห็นว่าสมควรจะเก็บภาษีคอบด์ ก็ให้เก็บได้ในจำนวนดังนี้คือ 1. เต็มตามจำนวนที่สินค้านั้นได้รับการช่วยอุดหนุนหรือ 2. น้อยกว่าจำนวนที่ได้รับการช่วยอุดหนุน แต่ทั้งนี้จำนวนของภาษีคอบด์นี้ ก็ควรที่จะเรียกเก็บในอัตราเพียงเท่าที่จะชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมภายในประเทศ ที่สำคัญจำนวนภาษีคอบด์นี้จะเก็บได้ไม่เกินกว่าปริมาณที่ประเทศผู้ส่งออกได้ให้การช่วยอุดหนุนจริง ซึ่งหลักเกณฑ์เหล่านี้ก็เหมือนกับหลักเกณฑ์ในข้อตกลงแอกต์ เพียงแต่มีความละเอียดกว่าเล็กน้อย และการเก็บภาษีคอบด์ตามข้อตกลงนี้ จะทำต่อไปได้ทราบเท่าที่มีความจำเป็นต้องคอบด์การให้การช่วยอุดหนุนซึ่งก่อให้เกิดความเสียหาย หน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบจะต้องคอยทบทวนความจำเป็นในการเก็บภาษีคอบด์ หรือเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องร้องเรียนยื่นข้อมูลแสดงความจำเป็น เพื่อให้พิจารณายกเลิกการเก็บภาษีคอบด์

ค) ข้อยกเว้นในการเก็บภาษีคอบด์

ในจุดนี้จะกล่าวถึง เรื่องที่เป็นข้อยกเว้นที่จะไม่เก็บภาษีคอบด์ ทั้ง ๆ ที่การกระทำนั้น ก็ถือว่าเป็นการช่วยอุดหนุนการส่งออกลักษณะหนึ่ง ในตัวอย่างของภาคผนวกของข้อตกลงนี้ เรื่องนี้ก็คือ ถ้าหากว่า "รัฐบาล หรือสถาบันพิเศษภายใต้การควบคุมของรัฐบาล ได้ให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกแก่ผู้ส่งออก ในอัตราที่ต่ำกว่าที่ผู้ส่งออกจะต้องจ่ายจริงในการให้สินเชื่ออื่น หรือการที่รัฐบาลยอมออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด หรือบางส่วนให้แก่ผู้ส่งออก หรือสถาบันการเงินในการให้สินเชื่อเพื่อให้นำไปใช้ในวัตถุประสงค์ในการส่งออก" แม้ว่าการกระทำดังกล่าวโดยหลักแล้วภาคผนวกของข้อตกลงนี้ถือว่าเป็นการช่วยอุดหนุนการส่งออก แต่ถ้าหากประเทศที่ระทำการดังกล่าวนี้ได้เป็นภาคีของข้อตกลงว่าด้วยการจัดสรรสินเชื่อเพื่อการส่งออกระหว่างประเทศ และได้จัดให้มีการส่งออกในอัตราที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของข้อตกลงว่าด้วยการจัดสรรสินเชื่อเพื่อการส่งออกระหว่างประเทศ ก็ถือว่าเป็นการกระทำดังกล่าวข้างต้นไม่เป็นการช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออก ซึ่งจริง ๆ แล้วการกระทำเช่นนี้ ถือเป็นข้อยกเว้นพิเศษให้สิทธิแก่ประเทศภาคีแอกต์ ที่เป็นภาคีของข้อตกลงว่าด้วยการจัดสรรสินเชื่อเพื่อการส่งออกระหว่างประเทศด้วย จึงถือว่าการกระทำดังกล่าวนี้ เป็นข้อยกเว้นที่จะไม่เก็บภาษีคอบด์

ง) มาตรการชั่วคราวและการเก็บภาษีคอบค้ำย้อนหลัง

ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในเบื้องต้นว่า ข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือทุนนี้เป็นข้อตกลงที่มุ่งจะอธิบายเพิ่มเติมรายละเอียดของการให้การช่วยเหลือทุน (Subsidy) ในข้อตกลงภาค 2 ดังนั้นเรื่องมาตรการชั่วคราวและการเก็บภาษีคอบค้ำย้อนหลังนี้ ก็เป็นอีกเรื่องที่ข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือทุนนี้มีวัตถุประสงค์เพิ่มเติมจากข้อตกลงภาค 2 โดยเรื่องนี้ข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือทุน ได้มีหลักกฎหมายตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 5 ของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือทุน คือ

1. การใช้มาตรการชั่วคราวของประเทศผู้นำเข้านั้น จะทำได้ก็ต่อเมื่อมีหลักฐานยืนยันเบื้องต้นว่า มีการให้การช่วยเหลือทุน และเกิดความเสียหายตามมาตรา 2 อนุมาตรา 1 เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอาจพิจารณาว่ามาตรการชั่วคราวมาเข้าได้ เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการตรวจสอบ โดยมาตรการชั่วคราวที่ใช้นี้ อาจเป็นการเรียกเก็บภาษีคอบค้ำชั่วคราว โดยเรียกประกันไว้เป็นเงินสด หรือพันธบัตรที่มีมูลค่าเท่ากับการช่วยเหลือทุนที่ได้รับซึ่งคำนวณอย่างคร่าว ๆ และระยะเวลาของการใช้มาตรการชั่วคราวนี้ ก็ควรจำกัดระยะเวลาให้สั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยไม่เกิน 4 เดือน

2. เมื่อประเทศผู้นำเข้าได้ใช้มาตรการชั่วคราว โดยการเรียกประกันนั้น หากภายหลังพบว่า ภาษีคอบค้ำที่ควรเก็บสูงกว่ามูลค่าเงินสด หรือพันธบัตร ซึ่งวางไว้เป็นประกัน ประเทศผู้นำเข้าจะเรียกเก็บเพิ่มเติมอีกไม่ได้ แต่หากมูลค่าภาษีคอบค้ำนั้น มีน้อยกว่ามูลค่าเงินประกัน หรือพันธบัตรประกัน ประเทศผู้นำเข้าต้องคืนเงินประกันให้โดยเร็ว แต่ถ้าหากภายหลังการพิจารณาขั้นสุดท้ายพบความเสียหายใด ๆ จากการให้การช่วยเหลือทุนของประเทศผู้ส่งออก เจ้าหน้าที่ของประเทศผู้นำเข้าจะต้องคืนเงินประกัน หรือพันธบัตรแก่ผู้ส่งออกโดยเร็ว

3. ในกรณีที่การพิจารณาขั้นสุดท้ายพบว่า การให้การช่วยเหลือทุนได้ก่อให้เกิดความเสียหายจริง ๆ (มิใช่เพียงน่าจะทำให้เกิดความเสียหาย) หรือพบว่าถ้าไม่ใช้มาตรการชั่วคราวจะทำให้เกิดความเสียหายจริง ๆ ประเทศผู้นำเข้าอาจจะเก็บภาษีคอบค้ำย้อนหลังคลุมถึงการช่วยเหลือทุนนั้น เพียงน่าจะทำให้เกิดผลเสียหาย หรือเป็นอุปสรรคต่อการก่อตั้งอุตสาหกรรมภายในประเทศเท่านั้น (ยังมิเกิดความเสียหายจริง) ประเทศผู้นำเข้าอาจเก็บภาษีคอบค้ำคืนนับจากวันที่พบว่าการช่วยเหลือทุนนั้นน่าจะทำให้เกิดผลเสียหาย หรือเป็นอุปสรรคต่อการก่อตั้งอุตสาหกรรม โดยประเทศผู้นำเข้าจะต้องคืนเงินประกัน หรือพันธบัตรซึ่งเก็บไว้ก่อนนำเข้ามาตรการชั่วคราว

4. ในกรณีที่สินค้านำเข้าที่ได้รับการช่วยเหลือทุน จากประเทศผู้ส่งออกในลักษณะที่ขัดกับข้อตกลงภาค 2 และข้อตกลงนี้ ได้ก่อให้เกิดความเสียหายที่แน่นอนแก่เขาได้ เนื่องจากมีการนำเข้าเป็นจำนวนมากในระยะเวลาอันสั้น ประเทศผู้นำเข้าอาจเก็บภาษีคอบค้ำย้อนหลังจากสินค้านั้น ย้อนหลังจากวันที่ได้มีการใช้มาตรการชั่วคราว ไม่เกิน 90 วัน

2.4 การลงนามเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือ (Subsidies Code)

เนื่องจากรับแจ้งฉบับนี้ (พ.ศ. 2531) ประเทศไทยยังไม่ได้ลงนามเข้าเป็นผู้ลงนามของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือ (Subsidies Code) แม้ว่าประเทศไทยจะได้เป็นภาคีถาวรของข้อตกลงแกตต์อยู่ปัจจุบันนี้ก็ตาม แต่ก็ควรทราบถึงขั้นตอนการลงนามเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือรวมทั้งพันธะผูกพัน และสิทธิประโยชน์ของประเทศที่เป็นผู้สังเกตการณ์ของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลืออันมีอย่างย่อ ๆ เพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้น

ก) การลงนามเข้าเป็นผู้สังเกต

วิธีการลงนามเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ของข้อตกลงนี้ นั้น ได้มีหลักกฎหมายบัญญัติไว้ในมาตรา 19 อนุมาตรา 2 ดังนี้คือ

1. ภาคีแกตต์ หรือประชาคมเศรษฐกิจยุโรป จะเข้าเป็นผู้สังเกตข้อตกลงนี้ได้โดยการลงนามต่อข้อตกลง

2. สำหรับสมาชิกชั่วคราวของแกตต์ อาจลงนามเข้าเป็นผู้สังเกตข้อตกลงนี้ได้โดยมีเงื่อนไขเกี่ยวกับสิทธิ และพันธะกรณีภายใต้ข้อตกลงฉบับนี้ โดยสอดคล้องกับสิทธิ และพันธะกรณีตามความตกลงในการเป็นภาคีชั่วคราวของแกตต์

3. ประเทศอื่น ๆ อาจเข้าเป็นผู้สังเกตข้อตกลงนี้ได้โดยการภาคยานุวัติ ความเงื่อนไขเกี่ยวกับสิทธิ และพันธะกรณีภายใต้ข้อตกลงนี้ ความที่จะได้มีข้อตกลงกันระหว่างรัฐบาลที่ประสงค์จะเข้าเป็นผู้สังเกต และผู้สังเกตของข้อตกลงนี้ โดยยื่นภาคยานุวัติสาส์นระบุเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้คือ เลขชาติการแกตต์

จากหลักกฎหมายนี้จะเห็นได้ว่า การเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ของข้อตกลงนี้ นั้นประเทศที่จะลงนามเข้าเป็นผู้สังเกตนั้น จำเป็นต้องเป็นสมาชิกของข้อตกลงแกตต์ ก็สามารถลงนามเป็นผู้สังเกตได้ สำหรับประเทศไทยนั้น หากต้องการลงนามเข้าเป็นผู้สังเกตของข้อตกลงนี้ ก็สามารถทำได้โดยการลงนามต่อข้อตกลงนี้ ตามข้อ 1. เพราะประเทศไทยเป็นภาคีของข้อตกลงแกตต์

ข) การมีผลใช้บังคับ และกฎหมายของประเทศผู้ลงนาม

การมีผลใช้บังคับของข้อตกลงนี้ นั้น ตามหลักกฎหมายในข้อตกลงนี้ มาตรา 19 อนุมาตรา 4 ก็คือว่า ข้อตกลงนี้จะมิได้ใช้บังคับ เมื่อวันที่ 1 ม.ค. 2523 สำหรับรัฐบาลที่ได้มีการยอมรับข้อตกลง หรือภาคยานุวัติ ข้อตกลง เมื่อก่อนวันนั้น หรือจะมีผลหลังจากที่ได้ลงนาม หรือรับรองข้อตกลงนี้แล้ว 30 วัน สำหรับเรื่องกฎหมายของประเทศผู้ลงนามนั้น ความมาตรา 19 อนุมาตรา 5 ได้บัญญัติไว้ว่า (ก) รัฐบาลของประเทศที่รับรอง หรือลงนาม

เข้าเป็นผู้สัญญาของข้อตกลงนี้ จะคงดำเนินการทุกทางที่จำเป็นเพื่อปรับปรุงกฎหมาย กฎและระเบียบด้านการบริหารต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของข้อตกลงนี้ ก่อนวันที่ข้อตกลงนี้จะมีผลบังคับกับตน ในจุดนี้จะขอชี้แจงในรายละเอียดเรื่องนี้ ดังนี้ คือ ความหลักกฎหมายของข้อตกลงนี้ ก็คือ เมื่อได้ลงนามเป็นผู้สัญญาข้อตกลงนี้แล้ว อีก 30 วัน ข้อตกลงนี้จึงจะมีผลบังคับกับประเทศที่ได้ลงนาม หรือรับรองข้อตกลงนี้ และในระยะเวลา 30 วัน ก่อนที่ข้อตกลงนี้จะมีผลบังคับกับประเทศนั้น รัฐบาลของประเทศนั้นก็จะคงดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ และระเบียบต่าง ๆ ในการบริหารให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของข้อตกลงนี้ ซึ่งเท่ากับว่าเป็นการบังคับอยู่ ณ ตัวเองว่าประเทศที่จะลงนามเป็นผู้สัญญานั้น ต้องทำการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือระเบียบให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของข้อตกลงนี้ เรียบร้อย ก่อนที่จะลงนามเป็นผู้สัญญาของข้อตกลงนี้ ซึ่งจุดนี้หากประเทศไทยจะลงนามเป็นผู้สัญญาก็คงจะต้องพิจารณากฎหมาย กฎ หรือระเบียบในประเทศเราอีกหลายปีจึงจะเรียบร้อย

ค) การนำเข้าบังคับระหว่างประเทศผู้ลงนาม

สำหรับในเรื่องนี้นั้น ความหลักกฎหมายของข้อตกลงนี้ มาตรา 19 อุนมาตรา 9 ได้มีบทบัญญัติไว้ว่า "ประเทศผู้ลงนามมีสิทธิที่จะนำเข้าข้อตกลงนี้กับประเทศผู้ลงนาม ประเทศใดประเทศหนึ่งได้ หากไม่เห็นชอบด้วยกับการเข้าเป็นผู้สัญญาของประเทศนั้น ๆ ในคราวที่ผู้สัญญานั้นรับรอง หรือลงนามเข้าเป็นผู้สัญญาข้อตกลง" จากหลักกฎหมายนี้ก็ทำให้มีผลดังนี้คือ เป็นการให้สิทธิพิเศษกับประเทศผู้ลงนามที่เป็นผู้สัญญาอยู่ก่อนแล้วในการที่จะขอเจรจากับประเทศที่จะมาลงนามเข้าเป็นผู้สัญญาของข้อตกลงนี้ภายหลัง โดยอาจมีข้อแลกเปลี่ยนบางประการตามแต่จะตกลงกัน เพราะไม่เช่นนั้นแล้ว ประเทศที่เป็นผู้สัญญาอยู่ก่อนนี้อาจจะหาข้อสงวนข้อยอมเข้าหลักกฎหมายในข้อตกลงนี้ กับประเทศที่จะมาลงนามเป็นผู้สัญญาภายหลังนี้และการตั้งข้อสงวนนี้มีผลบังคับเฉพาะประเทศคู่กรณีทั้งสองประเทศนั้นเท่านั้น ไม่มีผลบังคับกับประเทศอื่น ๆ ด้วย

"ขณะนี้มีสหรัฐอเมริกาเพียงประเทศเดียว ที่ต้องการเจรจากับประเทศกำลังพัฒนาที่จะเข้าเป็นผู้สัญญาข้อตกลงโดยสหรัฐอเมริกาได้กำหนดเงื่อนไขว่า ประเทศกำลังพัฒนาที่จะเข้าเป็นผู้สัญญาข้อตกลง จะต้องยกเลิกการให้การอุดหนุนเพื่อการส่งออกสินค้าของคนที่หมักคัลลินภายในเวลา 3 ปี สำหรับประเทศภาคีแก่คศที่มีได้เป็นผู้สัญญาข้อตกลงนี้ สหรัฐอเมริกาจะไม่ตั้งข้อสงสัยความเสียหาย ตามที่ขอสงวนไว้ในพิธีสารการเข้าเป็นภาคีแก่คศของสหรัฐอเมริกา" (15)

(15) กองนโยบายการพาณิชย์ "ข้อตกลงว่าด้วยการให้การอุดหนุนและการเก็บภาษีศออบด์" กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์, 2527 หน้า 4

ดังนั้นหากประเทศไทยจะลงนามเข้าเป็นคู่สัญญาของข้อตกลงนี้ สหรัฐอเมริกาก็คงจะต้องมาขอเจรจา กับประเทศไทยก่อน ตามเงื่อนไขดังกล่าวของสหรัฐอเมริกา ซึ่งถ้าหากการเจรจากันนั้นตกลงกันได้ก็จำเป็นมีผล แต่ถ้าหากเจรจากันแล้วประเทศไทยไม่อาจตกลงตามเงื่อนไขที่สหรัฐอเมริกาเสนอมาได้ สหรัฐอเมริกาก็คงจะเข้าสิทธิตาม มาตรา 19 อนุ-มาตรา 9 ของข้อตกลงนี้ กล่าวคือ สหรัฐอเมริกาจะนำใช้หลักกฎหมาย ในข้อตกลงนี้ กับประเทศไทย เพราะไม่เห็นชอบด้วยกับการเข้าเป็นคู่สัญญาของประเทศไทย ซึ่งก็มีผลตามกฎหมายคือ เมื่อสหรัฐอเมริกาจะเก็บภาษีตอบโต้กับสินค้าของประเทศไทยก็บังคับ พิสูจน์ความเสียหาย แม้ว่าประเทศไทยจะได้เป็นคู่สัญญาของข้อตกลงนี้แล้วก็ตาม

ง) การถอนตัวจากข้อตกลง

เมื่อประเทศผู้ลงนามของข้อตกลงนี้จะถอนตัวจากข้อตกลงนี้โดย การบอกเลิก ก็สามารถที่จะหาได้ตามบทบัญญัติในมาตรา 19 อนุมาตรา 8 คือ อาจถอนตัว จากข้อตกลงนี้ได้ โดยการแจ้งการบอกเลิกเป็นลายลักษณ์อักษร และการถอนตัวนี้จะมีผลใช้ บังคับภายหลังจากที่เลขาธิการของภาคีได้รับแจ้งแล้ว 60 วัน